

# Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 5 september 1996

## § 126 - 149

### Beslutande

Karl-Gunnar Holmqvist (s), ordförande, ej § 149	Ebbe Resin (s), ersättare, ej § 149
Nils Sundberg (ns), ej § 149	Disa Ådemo (s)
Lars Spolander (m)	Roger Granberg (s), ordf § 149
Kenneth Backgård (ns), ej § 149	Eila Oja (s)
Harry Nyström (v)	Doris Sevä Messner (ns)
Göte Pettersson (fp)	Lena Angeria-Johansson (s)
Ulla V Holmström (s)	Birger Arvidsson (ns)
Rune Grankvist (s), ej § 149	

### Övriga

Maria Salmgren (m), ersättare	Stefan Tornberg (c), ersättare
Tomas Keisu, landstingsdirektör	Tore Öberg, ekonomidirektör
Caj Skoglund, hälso- och sjukvårdsdirektör	Louise Hagström, utredare
Kurt-Åke Hammarstedt, informationsdirektör	Klas Tunbrå, avdelningschef
Björn Wallstén, projektchef	Gunder Berg, sekreterare
Thomas Henriksson, projektledare, § 131	

Gunder Berg

Justerat den 9/9 1996

Justerat den 11/9 1996

Justerat den 10/9 1996

K-G Holmqvist, ordf § 126-148

Roger Granberg, ordf § 149

Lars Spolander, justerare

### Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla den 11/9 1996. Överklagandetiden utgår den 2/10 1996.

Carina Lundberg

Val av protokolljusterare	3
Slutlig föredragningslista	3
För kännedom	3
Landstingsdirektörens rapport	3
Rapport om Sunderbyprojektet	17
Bildande av bolaget I Norrbotten AB	19
Motion 2/96 om jämlik subventionering av preventivmedel i landstinget (c-, fp-, m-, ns- och v-grupperna)	22
Motion 3/96 om Botniabanan (v-gruppen)	24
Motion 4/96 om högkostnadsskyddet (v-gruppen)	26
Motion 5/96 om stöd till forskning om Pite-/Skelleftesjukan (fp-gruppen)	27
Motion 6/96 om gröna jobb för en bättre regional balans (c-gruppen)	30
Motion 7/96 om regional Agenda 21 (c-gruppen)	36
Motion 8/96 om inrättande av miljöpris (c-gruppen)	37
Yttrande över betänkandet (SOU 1996:91) Den privata vårdens omfattning och framtida ersättningsformer	39
Yttrande över delbetänkandet (SOU1996:26) Ny kurs i trafikpolitiken	42
Yttrande över delrapport om akuta patienthänvisningar och ledning av akuta sjuktransporter	46
Begäran om korrigerig av sparbetiget för primärvårdsnämnden i Boden	47
Avskrivning av fordring hos Landstingsfastigheter	48
Landstingsgemensam finansiering av platser för tandläkarnas specialiseringstjänstgöring	48
Överenskommelse mellan staten och Landstingsförbundet om hälso- och sjukvård för asylsökande m fl	49
1996 års överenskommelse om ersättning och beställning vid Norrlands Universitetssjukhus	50
Verksamhetsbidrag till föreningen Parkinson Norrland	51
Landstingsstyrelsens rapport	52
Revisionsberättelse för samverkansnämnden och dess kansli 1995	71
Bilaga	73

## § 126

### **Val av protokolljusterare**

Lars Spolander (m) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

## § 127

### **Slutlig föredragningslista**

Utsänd preliminär föredragningslista fastställs med den ändringen att ärendet ”Aktieteckning i Film pool Nord AB” utgår.

## § 128

### **För kännedom**

Delegationsbeslut m m enligt bilaga.

## § 129

### **Landstingsdirektörens rapport**

Dnr 16-96

Landstingsdirektören lämnar följande rapport:

#### **Arbetsmarknadspolitiken**

Riksdagen har i sitt sysselsättningsbeslut föreslagit en reformering av arbetsmarknadspolitiken. Beslutet innebär bl a att 40 000 äldre långtidsarbetslösa ska erbjudas arbete i offentlig sektor. Arbetslösa över 55 år får möjlighet att med bibehållen ersättning på a-kassenivå sysselsättas i kommuner, landsting och stat. Denna arbetsmarknadspolitiska åtgärd ska finnas under 1997 och 1998.

Näringspolitiken ska utvecklas genom ökad samordning av resurser. Landshövdingarna får i uppdrag att samordna det regionala utvecklingsarbetet. Kommuner, landsting och organisationer inbjuds att delta i detta arbete.

En utbildningssatsning ska göras genom att den reguljära utbildningen byggs ut med 100 000 platser inom vuxenutbildningen och 30 000 inom högskolan.

Med anledning av beslutet kommer följande åtgärder att vidtas:

- Under hösten 1996 ska inventeras möjligheten att bereda äldre arbetslösa arbeten. Speciellt intresse ska ägnas åt allmänna serviceverksamheter då det inom dessa bedöms finnas största möjligheten att bereda arbete.

- I de preliminära förvaltningsplanerna ska de åtgärder som planeras med anledning av riksdagens beslut redovisas.
- Samarbete med länsarbetsnämnden kommer att etableras i denna fråga.

Jag kommer att senare till styrelsen redovisa resultatet av inventeringen.

## **Översyn av statsbidragssystemet**

En parlamentariskt tillsatt kommitté har fått i uppdrag att göra en översyn av det statsbidragssystem som infördes fr o m 1 januari 1996. Av direktiven för kommitténs arbete framgår att man för landstingsområdet speciellt ska granska trafikområdet och hälso- och sjukvården och sedan komma med förslag till förändringar för genomförande år 1998 och år 2000.

Enligt tillgängliga uppgifter kommer kommittén inte att föreslå några förändringar 1998 men det tyder på att betydande förändringar kommer att föreslås inför år 2000. För att möta detta kommer kommunförbunden i skogslänen och landstinget att utreda effekterna av de statliga indragningar och den befolkningsförändring/utveckling som länen i norr har genomgått.

I sammanhanget kan nämnas att landshövding Lars-Erik Eriksson har fått regeringens uppdrag att bl a utreda hur de statliga besluten påverkat regionalpolitiken.

## **Upphandling av tvättjänster**

Landstingsstyrelsens beslutade den 23 maj att anbud ska infordras på Tvätteriet i Boden samt på tvättjänster till berörda landstingsinrättningar.

Anbudsfrågan har gått ut under försommaren. Vid anbudstidens utgång den 19 augusti har ett antal anbud inkommit. Inköpschefen kommer att utvärdera anbuderna och förhandling med berörda parter kommer att påbörjas under vecka 34.

Min bedömning är att ärendet bör kunna behandlas på styrelsemötet den 31 oktober 1996.

## **Placering av likvida medel**

Likvida medel uppdelas i två grupper:

- Likviditetsreserv som inte beräknas behövas under den närmaste ettårsperioden.
- Likviditetsbuffert som beräknas behövas för att täcka svängningarna i likviditet under året.

Landstingsstyrelsen fastställer fördelningen mellan reserv och buffert, exempelvis vid antagande av bankavtal.

Inriktningen är att likviditetsreserven placeras i depåavtal med bank eller bankinlåning. Vid depåavtal ska placeringarna ske i nedanstående placeringalternativ. Likviditetsbuffert kan också av landstinget placeras i någon av de angivna placeringalternativen. Kravet på dessa placeringar är att de omedelbart är likvida.

Placeringsalternativ:

- Inlåning i bank.
- Köp av kort- och/eller långfristiga räntebärande värdepapper emitterade av:
  - a) banker
  - b) svenska staten
  - c) av banker helägda dotterbolag
  - d) kommuner och landsting
  - e) Stadshypotek

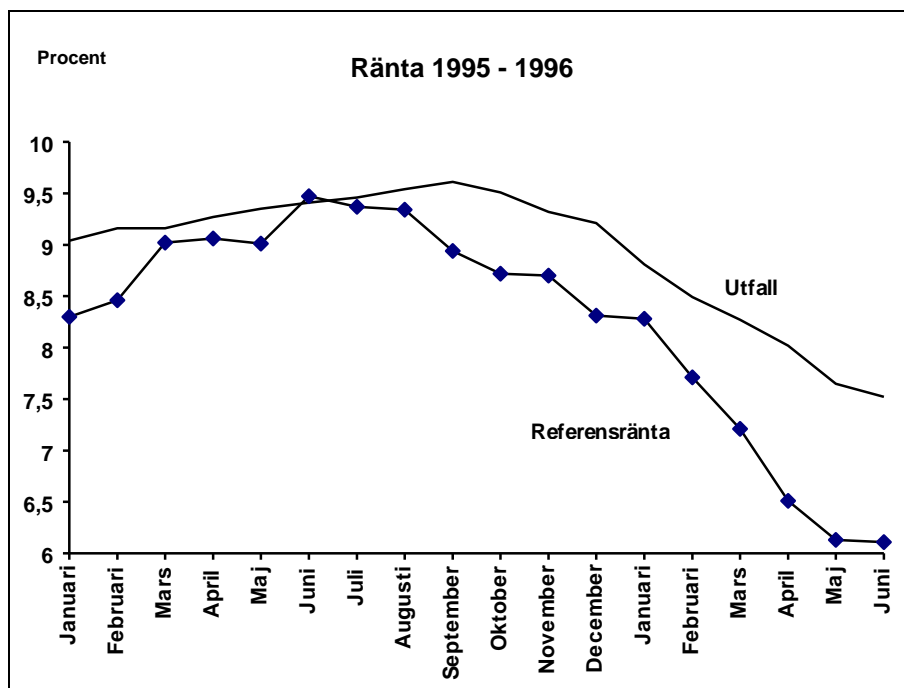
Landstingsstyrelsen ska svara för att erforderliga kontrollrutiner finns.

#### Tillämpning under 1996

Landstingets likvida medel var den 30 juni placerade i nedanstående papper. I tabellen framgår placerat belopp och säkerhetsnivå enligt ovanstående policy. Avkastningen eller räntan kan beräknas enligt två olika metoder - marknadsvärdering som bygger på vilket ränta placeringarna skulle ha gett om man sålde dessa på bokslutsdagen eller värdering utifrån att man behåller alla papper till förfallodagen. Vi har i enlighet med tidigare års presentationer valt den senare metoden vid jämförelsen.

Placeringar	Belopp ( mkr )	Effektiv årsränta (%)
Koncernkonto	77,0	5,70
Bolån 530, 540	92,2	7,13
Stadshypotek	180,0	8,52
Spintab 156,159,160	100,1	8,62
Nordbanken Kredit 5505	44,8	9,76
Industrikredit, 832,829	62,1	10,24
Nordbanken Kredit 5508,5701	93,6	7,94
Stadshypotek 1549,1550	77,9	6,42
Handelsbanken Hypotek 943	23,4	6,72
Spintab certifikat	67,3	6,57
Stadshypotek certifikat	29,7	8,14
Nordbanken Kredit certifikat	14,8	9,70
SBAB certifikat	100,0	6,07
Företagskonto Sparbanken	29,0	5,67
Statsskuldsväxel	561,8	7,40
BC Riksbanken	13,0	6,28
Riksobligation 1036	22,4	7,88
Företagskonto Nordbanken	0,7	5,67
<b>Summa</b>	<b>1589,8</b>	<b>7,52</b>

I depåavtalen med Nordbanken kapitalförvaltning AB används avkastningen för 6 månaders statsskuldväxlar som referensränta och underlag för ersättningsnivån till förvaltaren. En jämförelse mellan verkligt utfall och referensräntan ger följande bild:



Den genomsnittliga avkastningen under 1995 var 9,34 procent eller 0,45 procent bättre än referensräntan. Under första halvåret 1996 var den genomsnittliga avkastningen 8,12 procent eller 1,13 procent bättre än referensräntan.

#### Genomsnittlig löptid

I depåavtalen med Sparbanken Sverige AB och Nordbanken kapitalförvaltning AB som styrelsen godkände i mars 1995 begränsades den genomsnittliga löptiden i respektive portfölj till 360 dagar. Ekonomidirektören har beroende på sjunkande marknadsräntor i brev under hösten 1995 till ovanstående banker förlängt den genomsnittliga löptiden i avtalen till 540 dagar.

#### Upplåning

Landstingsfullmäktige beslutar om lånefinansiering i samband med landstingsplan. Kansliets ekonomiavdelning verkställer beslut om lånefinansiering. Det åligger också avdelningen att vid behov omplacera tidigare lån samt göra sådana omdisponeringar i befintlig låneskuld, som är ekonomiskt motiverade. Landstingsstyrelsen ska svara för att erforderliga kontrollrutiner finns.

Inga nya lån har upptagits under året.

#### Förändringar

Avtalen som landstinget har med bankerna bygger på att den statliga bankgarantin. Eftersom denna tagits bort fr o m 1 juli 1996 kommer placeringspolitiken att omarbetas under hösten.

#### Controllerrapport

Landstingets verksamhetsplanering ska vara kontinuerlig och sammanhållen. Den består av målformulering, resursfördelning, uppföljning och utvärdering. I den årliga Landstingsplanen fastställer landstingsfullmäktige mål och resurser för landstinget samt ramar för verksamheterna. I begreppet ramar inryms såväl krav och riktlinjer som ekonomiska ramar. Landstingsstyrelsen har

fullmäktiges uppdrag att ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de mål och ramar som fullmäktige har bestämt samt enligt gällande författningar och lagar.

Uppföljning är att mäta resursanvändning i förhållande till plan och budget, d v s mäta verksamhetens produktivitet; att vi gör saker rätt. Uppföljningens uppgift är att ge underlag för beslut om åtgärder av i första hand basenhets- och förvaltningsledning, men utgör även en viktig del av det samlade beslutsunderlaget för fullmäktige, styrelse och nämnder.

Controllerrapporterna har tidigare redovisats till styrelsen i juni respektive januari som bilaga till min rapport. För att öka aktualiteten i materialet kommer jag att redovisa controllerrapporter till styrelsen så fort vi har något intressant material.

I anslutning till controllerrapport 20 augusti vill jag kommentera följande:

- Vi kommer att fortsätta att följa utvecklingen av läkemedelskostnaderna och bl a analysera skillnaderna i kostnader mellan förvaltningar och kliniker samt utvecklingen inom öppen vården.
- De stora arbetsledarområdena har uppmärksammats i tidigare controller-rapporter, t ex i uppföljning av utvecklingssamtal. Min uppfattning är att detta bör diskuteras i beredningen av Landstingsplan 1997.

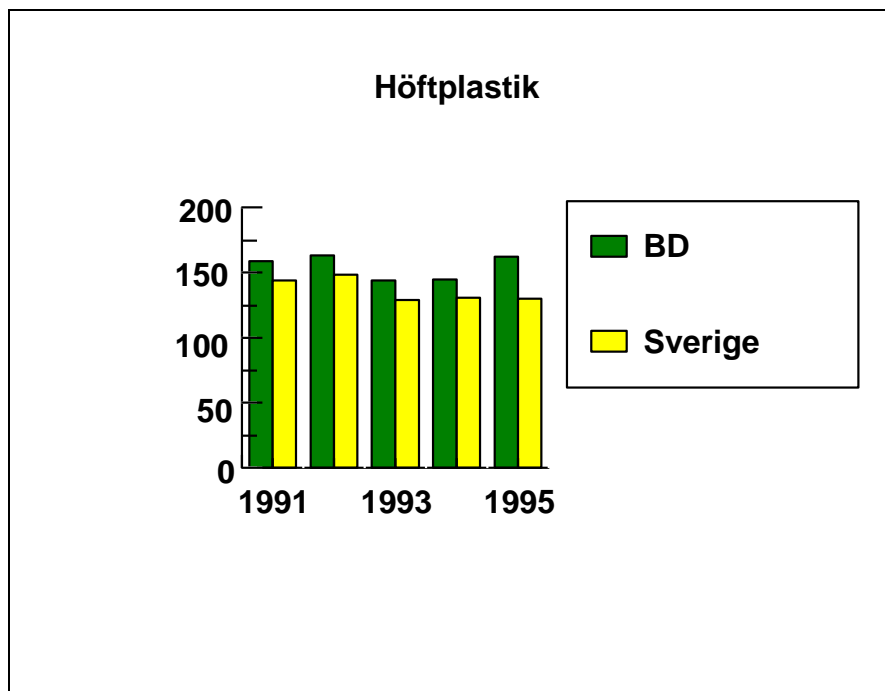
## **Uppföljning av operationsvolymen inom ortopedin**

### **Operationsfrekvens för höft- och knäledsplastik**

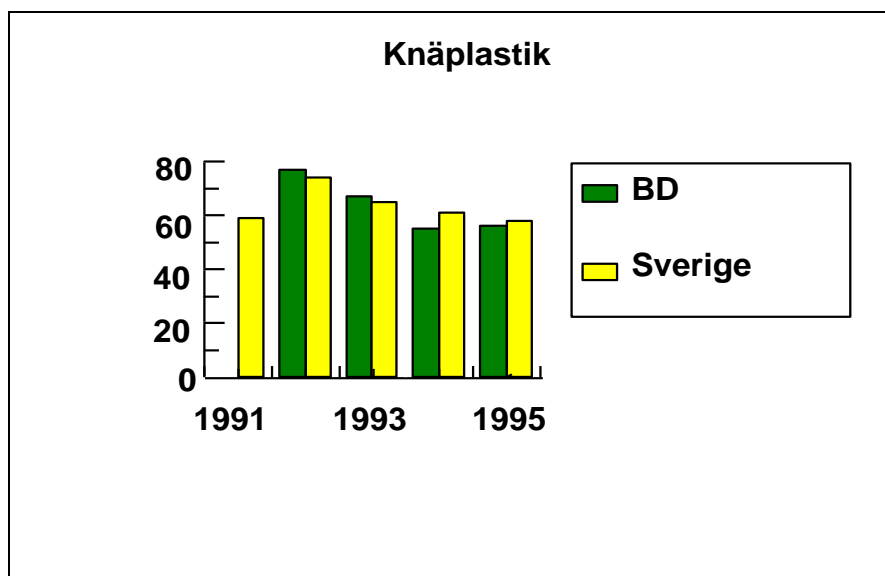
I samband med redovisningen av min rapport den 7 september 1995 gav styrelsen mig i uppdrag att återkomma med en redovisning av operationsvolymen per invånare i Norrbotten jämfört med riket vad gäller höft- och knäledsplastik.

Chefsöverläkare Jack Lysholm har, baserat på eget tillgängligt material vad avser uppföljning av vårdgarantin, gjort en sammanställning av antalet faktiskt utförda höft- respektive knäplastiker. Av nedanstående bilder framgår att Norrbotten under hela den studerande perioden (1991 - 1995) ligger något över riksgenomsnittet vad gäller operationsfrekvens per 100 000 invånare för höftplastiker. Bilden vad gäller knäplastiker är mer splittrad. Norrbotten ligger något över riksgenomsnittet 1992 och 1993 samt något under riksgenomsnittet 1991, 1994 och 1995. Avvikelserna är dock små. Materialet är inte åldersstandardiserat. Eftersom Norrbotten har en relativt ung befolkning skulle en åldersstandardisering sannolikt ge en relativt sett högre operationsfrekvens för Norrbotten för såväl knä- som höftplastiker.

**Bild 1: Operationsfrekvens per 100 000 invånare; höftplastiker**



**Bild 2: Operationsfrekvens per 100 000 invånare; knäplastiker**



Av statistiken framgår också att antalet höftplastiker under perioden 1991 - 1995 legat relativt konstant strax över eller något under 400 operationer per år. Ifråga om knäplastiker har variationen varit något större; åren 1991, 1994 och 1995 genomfördes knappt 150 operationer varje år medan antalet operationer var betydligt större 1993 och framförallt 1992 (drygt 200).

Även om operationsfrekvensen totalt sett varit förhållandevis konstant är variationen vad gäller antalet patienter på väntelista betydande.



Antalet patienter på väntelistan per 100 000 invånare låg i januari 1996 i nivå med riksgenomsnittet. Under de senaste två åren har annars väntelistan varit något längre i Norrbotten än riksgenomsnittet.

## Uppföljning av vårdgarantin

Förvaltningarna har redovisat antal väntande och väntetider för de diagnoser som omfattas av vårdgarantin per den 1 juni 1996.

### Kranskärlsutredning

Förvaltning	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	130	12

Ingen förändring av läget jämfört med årsskiftet.

### Total ledplastik i höftled

Förvaltning	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
	Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	40	19	4	>30
Gällivare	30	24-32	2	
Piteå	2	12	3	20-70
Kalix	16	24	1	36

Väntetiden ligger genomgående över vårdgarantins krav på högst tre månader, undantaget Piteå älvdals sjukhus. Antalet patienter har dock minskat något, vilket bl a kan bero på att patienterna inte vill bli opererade alldeles före sommaren, utan väntar till efter.

### Total ledplastik i knäled

Förvaltning	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
	Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	43	26	5	>50
Gällivare	21	24-32		

Ingen av förvaltningarna klarar vårdgarantins väntetidskrav. Antalet patienter har dock minskat något, vilket bl a kan bero på att patienterna inte vill bli opererade alldeles före sommaren, utan väntar till efter.

### Gråstarr

Förvaltning	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
	Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	43	>12		
Gällivare	20	10-12	114	ca 30
Piteå	24	8	80	30

Luleå-Boden klarar inte vårdgarantin på ett långt operationsuppehåll under sommaren. Har patienter på väntelista i Piteå.

### Gallsten

Förvaltning	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	57	16-24
Gällivare	8	12-14
Kiruna	10	15-17
Piteå	16	14-21
Kalix	11	12-14

**Ljumsnbråck**

Förvaltning	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	57	16-24
Gällivare	22	24-32
Kiruna	10	15-17
Piteå	11	18->
Kalix	7	8

**Godartad prostataförstoring**

Förvaltning	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	21	16
Gällivare	9	12-16
Kiruna	12	14-16
Piteå	11	13-34
Kalix	5	14

Väntetiderna har blivit längre under första halvåret, framförallt i Kiruna och Kalix.

**Urininkontinens hos kvinnor**

Förvaltning	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	43	32
Gällivare	4	1-4
Piteå	0	0
Kalix	8	6

Den långa väntetiden i Luleå-Boden beror bl a på att man använder sig av en ny operationsmetod som f n endast en doktor behärskar. Genom att de flesta patienterna vill bli opererade med denna metod ökar väntetiden.

**Prolaps (framfall)**

Förvaltning	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	47	24
Gällivare	27	4
Piteå	0	0
Kalix	3	6

**Utprovning av hörapparat**

Förvaltning	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
	Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Boden		Klarar garantin		Klarar garantin
Luleå		Klarar garantin		Klarar garantin
Gällivare	12	14	91	32
Kiruna	8	12	60	40
Piteå		Klarar garantin		Klarar garantin
Kalix		Klarar garantin		Klarar garantin

**Kommentar**

Väntetiderna för diagnoserna ledplastik i höft- och knäled är genomgående längst. Alla sjukhus, undantaget Piteå, överskrider vårdgarantins gräns för längsta väntetid på tre månader. Även för patienter med diagnoserna ljumsknbråck, gallsten och prostataförstoring är väntetiderna förhållandevis långa.

Sjukhusen i Luleå-Boden redovisar väntetider över vårdgarantin för alla diagnoser utom kranskärlsutredning och utprovning av hörapparat.

Antalet väntande och väntetider kommer att följas upp igen per den 1 september och redovisas till styrelsen vid sammanträdet den 31 oktober.

## Översynsförhandlingar 1997

Tidigare har varje facklig organisation ägt sin pott i löneförhandlingarna. Förhandlingsutrymmet beräknas på organisationens samlade lönesumma och fördelas i förhandlingar till medlemmarna. Arbetsgivaren har velat föra över pengar mellan organisationerna för att utjämna felaktigheter i lönesättning mellan olika yrkesgrupper och för att kunna göra satsningar på prioriterade grupper.

Under ett flertal förhandlingsomgångar har Landstingsförbundet i löneförhandlingarna yrkat på att arbetsgivaren ska förfoga över en del av förhandlingsutrymmet. I löneavtalen som gäller från 1996 kom parterna överens om ett för arbetstagarorganisationerna gemensamt utrymme (s k verksamhetsutrymme).

### Verksamhetsutrymmet

I verksamhetsutrymmet förfogar arbetsgivaren över 0,5 procent av lönesumman den 1 januari 1996 för samtliga fackliga organisationer utom Läkarförbundet. För vårt landsting blir det preliminärt 528 tkr. Redovisning av fördelningen ska ske till de fackliga organisationerna senast den 31 mars 1998. Fördelningen sker i översynsförhandlingar med berörda fackliga organisationer.

Något utlägg av verksamhetsutrymmet gjordes inte i 1996 års översynsförhandlingar.

Förvaltningarna och de fackliga organisationerna ska senast den 6 september 1996 inkomma med synpunkter på fördelning. Utrymmet fördelas i ordinarie översynsförhandlingar 1997.

### Översynsförhandlingar 1997

Målet är att översynsförhandlingarna ska vara klara den 15 december 1996 så att den nya lönen kan utbetalas i januari 1997.

Följande planering gäller:

- Förhandlingsunderlag från augusti 1996.
- Första förhandlingsträff med facken veckorna 39 - 40. Diskussion och förhandling kommer att omfatta frågor om förhandlingspotternas storlek, verksamhetsutrymmet, tekniska förhandlingsfrågor m m.
- Fördelningsförhandlingar veckorna 41 - 50.

## Upphandling av pensionsadministration

Landstingets pensionsförvaltning sköts sedan länge av Kommunernas Pensionsanstalt (KPA). Det senaste avtalet med KPA har undertecknats 1 december 1987. Kostnaden för år 1995 var 1 156 tkr och beräknas för år 1996 bli 1 340 tkr. En eventuell uppsägning av pensionsförvaltningsavtalet måste göras senast sex månader före kalenderårsskifte, annars förlängs det för kommande kalenderår.

På senare år har nya konstellationer tillkommit på pensionsmarknaden. Dessutom har diskussioner förts med ett antal kommuner om eventuellt samarbete i pensions- och försäkringsfrågor.

För att få ner kostnaderna för pensionshanteringen kommer jag att inför 1998 pröva en upphandling av pensionsförvaltningen samt att fortsätta diskussionerna om samarbete med primärkommunerna. Jag återkommer till styrelsen senare med förslag om eventuell uppsägning av avtalet med KPA.

## **Rapport från arbetet i AER**

Den resolution om Barentsregionen som Norrbotten har utarbetat antogs av AERs styrelse i slutet av juni. Tidigare har denna resolution antagits av AERs kommitté V. Styrelsens godkännande innebär att AER nu har ställt sig bakom resolutionens krav och att organisationen ska driva frågorna. Som ett led i detta åtagande har resolutionen bl a skickats till EUs institutioner. I resolutionen poängteras Barentsregionens styrkor och problem. Samtidigt kräver den att EU ska behandla Barentsområdet med samma prioritet som övriga områden som gränsar till EU.

### **Kommitté V**

Kommitté V möttes 13 - 14 juni i Exeter, England. Från Norrbotten deltog Leif Hjalmarsson (s) och Kenneth Backgård (ns) samt Louise Hagström som medföljande tjänsteman.

Under mötets första dag skedde en sedvanlig avrapportering från de olika arbetsgrupperna. Tillsammans med East Sussex, England, presenterade Norrbotten Turism- och miljögruppens arbete. Bland annat diskuterades det om arbetsgruppens slutrapport skulle innehålla en deklARATION som Europas regioner ska ställa sig bakom. Denna AER-grupp kommer att slutföra sitt arbete under november månad.

Under AER-mötet diskuterade flera stora europeiska frågor. En av dessa frågor var EMUs inverkan på regionernas situation. Bland annat efterfrågades undersökningar på hur regionerna skulle påverkas. Som ett resultat av diskussionen beslöt mötet att sätta upp en arbetsgrupp kring denna fråga.

Ytterligare ett viktigt diskussionsämne var strukturfondernas framtid. Inför den översyn som kommer att göras av strukturfonderna ansåg kommitté V att det är viktigt att de regionala synpunkterna inarbetas på ett tidigt stadium. Även när det gäller denna fråga bildades en arbetsgrupp.

Under mötet i övrigt antogs ett antal resolutioner som bl a berörde ISO-standards samt EU-kommissionens Auto-oil programe.

### **Kommitté IV**

Kommitté IV genomförde sitt tredje möte i Östersund den 26 april. Sexton regioner var representerade. Från Norrbotten deltog Kenneth Backgård (ns) samt Caj Skoglund som medföljande tjänsteman.

Arbetet inom kommitté IV bedrivs inom ramen för fyra arbetsgrupper:

- Olycksfallsförbyggande arbete (arbetsgrupp I).
- Äldrevård (arbetsgrupp II).

- Vård över nationsgränser (arbetsgrupp III).
- Utveckling av sjukhussektorn (arbetsgrupp IV).

Resultatet av en enkät rörande olycksfallsförebyggande insatser redovisades. Hälften av de 19 regioner som besvarat enkäten angav att olycksfallsförebyggande insatser är ett regionalt ansvar. För de övriga faller ansvaret antingen på nationell nivå eller på kommunnivå. Notabelt är att ingen av de regioner från centrala Östeuropa som besvarade enkäten redovisade vem som har ansvaret för olycksfallsförebyggande insatser.

Vidare konstateras att det är stor skillnad i kompetens inom området mellan regionerna. Efter diskussion beslutade kommitté IV att regionen Uusimaa (Finland) kommer att ta initiativ för att utarbeta ett förslag till europeiskt program för att förebygga olyckor framförallt bland äldre, baserat på regionala insatser. Vidare uppdrogs åt Västmanlands läns landsting att till nästa kommittémöte redovisa fem konkreta förslag till fortsatta insatser på regional nivå.

Arbetsgrupp II redovisade resultatet av en enkätundersökning angående regionernas roll i fråga om socialtjänst. Bland annat noterades att det - trots en rad likheter - var stor skillnad mellan regionerna vad gäller ansvaret för sociala frågor. En arbetsgrupp ledd av regionen Bedfordshire (England) kommer att utarbeta förslag till fortsatta insatser.

Arbetsgrupp IV - med Norrbotten som rapportör - redovisade förslag till genomförande av ett arbetsseminarium, som kommer att arrangeras i Timisoara den 10 - 11 september 1996. Syftet är att utbyta erfarenheter av gemensamma problem etc i frågan om sambanden mellan sjukhusvård, primärvård och socialtjänst.

Nästa sammanträde med kommittén äger rum i Timisoara den 12 september (i direkt anslutning till det arbetsseminarium som arbetsgrupp IV genomför).

## **Anmälan av projekt/uppdrag i kansliets arbetsplan**

### **Statusrapport om informationssäkerhet/ADB-säkerhet**

I kansliets arbetsplan ingår uppdraget att genomföra och dokumentera årliga säkerhetsrevisioner. Årets statusrapport är upprättad med stöd av konsult och tillsammans med företrädare för förvaltningarna. Underlaget utgörs av enkäter och intervjuer. Vidare har oanmälda besiktningar och kontroller genomförts för att bli verifierade de svar som getts via enkäter och intervjuer.

Sammanfattningsvis visar genomförda kontroller och besiktningar att landstinget i huvudsak bedöms ha god kontroll över informationssäkerheten och väl i nivå med andra liknande organisationer i landet. Rapporten visar på åtgärder för att mildra effekterna vid avbrott orsakade i den fysiska miljön bör ske genom att upprätta avbrottsplaner/katastrofplaner, kraven på lösenordets konstruktion och begränsade inloggningsförsök bör skärpas samt att åtkomstskyddet för pappersjournaler och sekretessen vid telefaxöverföring bör förbättras. Dessutom visar rapporten på brister i förutsättningarna för förvaltningarnas säkerhetsansvariga och att landstinget saknar säkerhetschef.

Statusrapporten kommer att i detalj gås igenom med förvaltningarnas företrädare i säkerhetsfrågor. Syftet är att genom olika åtgärder förbättra säkerheten

inom de områden och punkter som brister finns. I det arbetet ingår att göra en avvägning mellan förebyggande åtgärder och risk.

Rapporten visar också på brister i organisation och styrning av säkerhetsarbetet. I direktiven för Landstingsplan 1997 finns mål och beskrivning av hur det fortsatta säkerhetsarbetet för all informationsbehandling ska bedrivas, vilka avvägningar som ska göras, organisation och ansvar. Inom ramen för kansliets arbetsplan har systemplan för informationssäkerheten antagits. Den anger på ett tydligt sätt hur det fortsatta säkerhetsarbetet ska organiseras, det lokala ansvaret och att säkerhetsklassning och säkerhetsavstämning ska ske av landstingsgemensamma och lokala ADB-system. En systemledare för det fortsatta säkerhetsarbetet har också utsetts.

### **Projektet Penninghantering i landstinget**

Projektet har tagit fram förslag till riktlinjer för kredit- och kravhantering samt leverantörsbetalningar. Riktlinjerna har integrerats i direktiven för Landstingsplan 1997. Anvisningar för kredit- och kravhantering och leverantörsbetalningar har arbetats fram. Ett förslag till nya riktlinjer för placering av likvida medel och upplåning har också tagits fram.

Vissa delar av riktlinjerna har integrerats i direktiven för Landstingsplan 1997. Övriga delar kommer att påverka landstingsstyrelsens plan och delegationsförteckningar inom landstingets kansli. Redovisning av dessa delar har skett i landstingsdirektörens rapport vid landstingsstyrelsen den 23 maj 1996.

### **Riktlinjer och anvisningar för interna transaktioner**

Ett förslag för hantering av affärstransaktioner inom landstinget har utarbetats. Riktlinjerna föreslås inarbetas i Landstingsplan 1997.

Bakgrunden till reglerna är behovet att underlätta de diskussioner som förvaltningarna har med varandra i olika affärstransaktioner. Grundprincipen är att en förvaltning inte får börja debitera någon annan förvaltning utan att en överenskommelse finns. Dessutom ska hanteringskostnaderna inom landstinget minska. Delar av riktlinjerna har sin motsvarighet i riktlinjerna som avser externa kunder och leverantörer.

### **Ränteberäkning på förvaltning**

Syftet med införande av ränteberäknad likviditet är att öka förvaltningarnas incitament att påverka när i tiden in- och utbetalningar sker genom att de får behålla den ränteintäkt som man lyckas skapa. I dag får förvaltningarna ingen ränta på de likvida medel man förfogar över, men man behöver heller inte betala ränta om man utnyttjar den kredit man har. Bolag och stiftelser får eller debiteras ränta varje dag.

Målet är att samtliga förvaltningar ska ha sin likviditet ränteberäknad från 1 januari 1998. Tiden fram till dess ska användas för att testa system och metodik på förvaltningarna och kansliets ekonomiavdelning samt beräkna vilket belopp för ränteintäkter som ska budgeteras på förvaltningarna. Resultatet föreslås inarbetas i Landstingsplan 1998.

### **Regler och säkerhet vid anslutning till landstingets datornät vid arbete från bostaden**

För tillgång till och användning av olika informationssystem inom landstinget finns regler bl a vad gäller lösenord och behörigheter som ges utifrån användarnas behov för att fullgöra sitt arbete. Samma regler som gäller för arbete vid den ordinarie arbetsplatsen gäller då man via telefonnätet kopplar upp sig hemifrån. I det senare fallet utförs dessutom extra behörighetskontroller. Det är ett fåtal personer (ca 50) som idag har möjlighet att arbeta hemifrån.

För huvuddelen av de anställda som arbetar hemifrån i *NLLnet* (landstingets eget nät) gäller att uppkoppling sker via det vanliga telefonnätet. För att kunna göra det krävs förutom ordinarie lösenord tillgång till elektroniskt kort som skapar engångslösenord vilket är en förutsättning för att överhuvud taget kunna koppla upp sig mot *NLLnet*. Tillgång ges därefter till de system man är behörig till på samma villkor som via sin arbetsplats.

En annan möjlighet är uppkoppling via ISDN (Integrated Service Digital Network). Vid denna form av uppkoppling sker tillgång till *NLLnet* via digital förbindelse från bostaden. Landstingets ISDN-abonnemang (digitalt kommunikationsnät) ingår i en sk sluten användargrupp vilket innebär att endast abonnemang inom gruppen kan ansluta sig till *NLLnet*. Tillgång ges därefter till de system man är behörig till på samma villkor som via sin arbetsplats.

Förekomsten av externa användare begränsas till att omfatta leverantör som av serviceskäl ska ha möjlighet att ansluta sig till *NLLnet*. Leverantör ges aldrig fullvärdig nätverksanslutning och IS/IT-avdelningens säkerhetsdator begränsar tillgängligheten till den dator som användaren tillåts arbeta i. Vidare upprättas skriftligt avtal där leverantören förbinder sig att följa uppställda regler för den information som finns i datorn.

Det finns idag en stigande efterfrågan på möjligheten att kunna arbeta hemifrån. Planerat hemarbete i större skala reser helt nya frågeställningar som t ex arbetsmiljö, försäkringar, övertid och fackliga frågor. Av den anledningen har jag gett personalavdelning i uppdrag att närmare studera detta. Jag kommer att senare återkomma till styrelsen med en utförligare redovisning och eventuellt förslag till regler för hemarbete.

## **Anmälan av revisionsrapporter**

### **Granskning av årsredovisning 1995**

Komrev har på revisorernas uppdrag granskat landstingets årsredovisning. Följande synpunkter har framkommit:

- Granskningen av landstingets årsredovisning visar att den i allt väsentligt uppfyller kraven enligt redovisningsreglementet och kommunallagen.
- Alla förvaltningar avger lokal årsredovisning utom landstingsstyrelsen. Med tanke på den omfattande verksamhet som ligger inom landstingsstyrelsens ansvarsområde bör även landstingsstyrelsen avge en årsredovisning.
- Det finns gemensamma principer för inventering av förråd förutom för personalbutiker och värdet av djur och material på Grans och Kalix naturbruksskolor.

- Redovisningen av investeringar/ombyggnationer av anläggningstillgångar hos Landstingsfastigheter bör förbättras.

Med anledning av revisionsrapporten har utbildningsförvaltningen fått i uppdrag att föreslå principer för djur- och materialredovisningen inför bokslut 1996. Principerna för personalbutikerna läggs fast i anvisningarna till bokslut 1996. Dessutom har försörjningsnämnden initierat en genomgång av redovisningen hos Landstingsfastigheter, dvs principer och dokumentation ska klarläggas.

Landstingsstyrelsen är mottagare av de lokala årsredovisningarna och ansvarar för framtagandet av landstingets årsredovisning. I landstingets årsredovisning summeras förvaltningarnas verksamhet med styrelsens egen verksamhet. Något behov av en lokal årsredovisning för styrelsen föreligger således inte.

### Motioner under beredning

Följande motioner är under beredning:

Motion (motionär)	Handläggning
Motion 9/96 om upphandling av "grön el" (c-gruppen)	Försörjningsnämnden 1996-09-11 Styrelsen 1996-10-31 Fullmäktige 1996-11-20—21
Motion 10/96 om matinköp inom landstinget (v-gruppen)	Försörjningsnämnden 1996-09-11 Styrelsen 1996-10-31 Fullmäktige 1996-11-20—21
Motion 11/96 om höjd åldersgräns för vuxenbiljett inom Länstrafiken (v-gruppen)	Styrelsen 1996-10-31 Fullmäktige 1996-11-20—21
Motion 12/96 om ungdomsarbetslöshet kontra hög medelålder hos landstingets personal (v-gruppen)	Styrelsen 1996-10-31 Fullmäktige 1996-11-20—21

### Remissyttranden

Följande handläggning föreslås för inkomna remisser:

Yttrandet avser (yttrande till)	Yttrande senast	Handläggning
Förslag till europeisk och svensk förstandard för uttryck för mätresultat inom kliniska vetenskaper (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1996-08-23	Inget yttrande avges
Förslag till europeisk och svensk förstandard för ramverk för hälso- och sjukvårdsinformatik (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1996-09-02	Inget yttrande avges
Ett för den svenska hälso- och sjukvården gemensamt och entydigt termsystem (Spri)	1996-09-18	Kansliet avger yttrande
Betänkandet (SOU 1996:102) Utbildning i teckenspråk för föräldrar till döva barn (Utbildningsdepartementet)	1996-11-01	Styrelsen 1996-10-31
Betänkandet (SOU 1996:27) En strategi för kunskapslyft och livslångt lärande (Utbildningsdepartementet)	1996-11-01	Styrelsen 1996-10-31

### Slutlig skatteavräkning för 1995

Rapporten kompletteras med muntlig information om slutliga skatteinkomster för 1995.



## Beslut

*Rapporten godkänns.*

### § 130

## Rapport om Sunderbyprojektet

Dnr 5-96

Förvaltningschefen lämnar följande rapport:

Den första rapporten efter semestermånaderna kommer huvudsakligen att uppta en redovisning av den rasolycka som skedde på arbetsplatsen onsdagen den 17 juli samt för de åtgärder som sammanhänger med denna händelse. I övrigt kommer jag att fatta mig kort mot bakgrund av den omfattande redovisning jag lämnade i juni.

### Projektering

Jag konstaterar att projekteringen följer tidsplanen och att den i vissa fall till och med ligger lite före.

Minark inredningsarkitekter AB som anlitas för vissa delar av projekteringen har gått i konkurs. NAB har dock anställt två av företagets inredningsarkitekter för att de ska kunna delta i slutförandet av uppdraget med inredning, textilier och skyltning m m.

MAF Arkitektkontor AB har överfört verksamheten till ett nytt aktiebolag för att underlätta ett utökat personaläggande.

### Byggproduktion

I samband med gjutning av bjälklag onsdagen den 17 juli rasade detta ned på underliggande bjälklag. För att underlätta förståelsen för vad som hände i samband med den i massmedia återrapporterade arbetsplatsolyckan måste jag ge en kort principbeskrivning av vad som menas med ett bjälklag, men först vill jag uttrycka en tillfredsställelse över att ingen person förolyckades eller skadades allvarligt.

Fribärande stålbalkar, ihåliga, läggs upp på pelare och väggar med ett centrumavstånd av ca 7,2 meter. Mellan balkarna, på dessas flänsar, läggs sedan fribärande prefabricerade betongelement med en bredd av 2,4 meter och en tjocklek av 150 mm. Ovanpå detta platsgjuts minst 120 mm betong, varvid även balken fylls med betong. Där fläktrum ska placeras gjuts 150 mm. Efter pågjutning samverkar stålbalken med betong och blir därmed styvare.

Onsdagen den 17 juli började man gjuta bjälklaget över andra våningen i byggnad 105, d v s psykiatribyggnaden. När bjälklaget nästan var färdiggjuttet så knäcktes ena balken över pelarstödet och bjälklaget började rasa ner. I samband härmed drogs balken loss från vägginsättningen och övriga delar av bjälklaget ramlade ner. Underliggande bjälklag (som var helt färdigt) tog emot den nedfallna lasten utan att knäckas trots den betydande överlast det har fått på sig (ca 70 ton). Vissa sprickor uppkom dock på undersidan av bjälklaget.

Vårt platsombud kontaktade omgående projektchefen, som efter att ha informerat mig, avbröt sin semester och infann sig på byggarbetsplatsen samma dag. Dagen efter olyckan deltog även jag i en ingående diskussion om vidare åtgärder på byggarbetsplatsen. Så även om det handlar om en arbetsplatso-lycka, som ska handläggas av PEAB, har förvaltningen haft fullständig in-formation om händelseutvecklingen.

Redan en vecka efter olyckan fanns ett dokument framtaget av alla inblandade parter om orsaker samt beslut om åtgärder. Jag återger kortfattat dokumentets innehåll:

- Alla parter är överens om att det är helt klart att balkarna (två) har varit underdimensionerade för de laster som de varit utsatta för.
- Knäckningen över pelarna kan bero på att balken har fyra slitsar i livet just över stödet som gör balken något svagare där.
- Vid denna gjutning hade man en större pågjutning än tidigare eftersom det är ett bjälklag under fläktrum (tyngdbelastning).
- Denna gång påbörjades gjutningen i mittfacket och inte vid en vägg som tidigare (gjutningsordning).

Jag vill betona att denna inringning av möjliga orsaker är gjord för att vidta rätta åtgärder för fortsatt produktion. Utredning pågår om vilken den verkliga orsaken är och därmed också om ansvarsfrågan. Det är därför inte ändamåls-enligt att spekulera vidare i avvaktan på fakta.

De åtgärder som vidtas för fortsatt produktion är:

- Ej levererade balkar förses med förstärkningsplåt över stöd. Dessutom ska slitsarna för bultar i balkliv minskas i storlek.
- Levererade men ej monterade balkar ska också förses med förstärknings-plåt.
- Redan monterade och tillverkade balkar ska vid gjutning stämpas.
- Leverantören ska göra en kompletterande anvisning om gjutordningen.

Efter det att dessa åtgärder beslutats har en komplettering skett såtillvida att balkkonstruktionen görs om och att levererade men ej monterade balkar byts ut. Dessutom kommer man av säkerhetsskäl att även förstärka samtliga redan gjutna bjälklag.

I dag är gjutningarna av bjälklag åter igång. Den övriga byggproduktionen har pågått hela tiden. Tidsmässigt ser jag för närvarande inga problem avse-ende uppgjord tidsplan.

### **Inventarier/utrustning**

Arbetet framskrider helt i enlighet med den redovisning jag lämnade före sommaren.

MR-utrustningen som styrelsen tidigare fattat beslut om är nu upphandlad för leverans under september till Luleå sjukhus.

### **Säkerhet vid utbetalning av förskott**

Landstingsfullmäktige har fastställt att förskottsbetalning får förekomma vid stora investeringar, exempelvis i medicinsk-teknisk utrustning eller i samband med byggnadsinvesteringar. Utbetalning av förskott får endast ske om landstinget fått bankgaranti på belopp motsvarande förskottsbeloppet exklusive mervärdesskatt. Annan garanti som bedöms likvärdig får dock godkännas av landstingsstyrelsen.

För att i Sunderbyprojektet ge landstinget en god säkerhet för förskott på den rörliga kostnaden som samtidigt minskar kostnaderna för landstinget har en uppgörelse diskuterats med generalentreprenören om att underentreprenörs bankgaranti alternativt koncernborgen pantförskrivs av PEAB Nord AB till förmån för landstinget. Som ytterligare säkerhet utfärdar samtidigt moderbolaget PEAB en koncernborgen. Därmed skulle landstinget få en både god och billig säkerhet för sina förskott.

I samband med upphandlingen av MR-utrustningen till Luleå sjukhus har en koncernborgen från Siemens Beteiligungen AG accepterats som säkerhet för ett förskott till Siemens-Elema AB.

### **Utvecklingsfrågor**

Avslutningsvis vill jag anmäla att jag nu fastställt skriftliga uppdragsbeskrivningar för projekten bemanning/utbildning, primärvårdsöversyn samt flyttning.

### **Beredningens förslag**

- 1 Rapporten godkänns.
- 2 Uppgörelsen med PEAB om en modell för säkerheter för förskott avseende rörlig kostnad godkänns.
- 3 Godtagandet av koncernborgen från Siemens som säkerhet för förskott på MR-utrustningen godkänns.

### **Beslut**

*Beredningens förslag bifalls.*

## **§ 131**

# **Bildande av bolaget I Norrbotten AB**

Dnr 754-96

### **Ärendebeskrivning**

Projektet Infobahn Station Arctica startades 1995, med deltagande av Länsstyrelsen i Norrbotten, Norrbottens läns landsting, Kommunförbundet i Norrbotten, Högskolan i Luleå, Almi Företagspartner, Norrbottens Handelskammare samt Företagarna i Norrbotten. Projektets mål har varit att lägga grunden för en samordnad uppbyggnad av kompetens, informationsinnehåll och infrastruktur inom IT-området i Norrbotten.

Projektet har letts av en projektstyrelse med Jan-Olov Hedström (Länsstyrelsen), Kurt-Åke Hammarstedt (Landstinget), Kurt A Larsson (Kommunförbundet), Ingegerd Palmér (Högskolan), Gösta Åström (ALMI Företagspartner), Mona Blom (Norrbottnens Handelskammare) samt Olof Westerberg (Företagarna i Norrbotten). Projektledare har varit Thomas Henriksson (CDT).

Under 1995 har arbetet inriktats på att i processform kartlägga behov, förutsättningar och intresse för projektet hos länets offentliga organisationer och privata företag. Efter årsskiftet har projektet inlett en etableringsfas för att åstadkomma ett mer användarorienterat och tydligare ansvar samt en fastare organisation.

Den slutliga driftorganisationen i bolaget *I Norrbotten AB* (bolag under bildande), beräknas starta hösten 1996. Bolagsordning, aktieägaravtal och affärsplan utarbetas för närvarande i samråd mellan bolagets intressenter.

Bolagets syfte är att bidra till ekonomisk tillväxt och utveckling av arbete och näringsliv genom att lägga grunden för en samordnad uppbyggnad av kompetens, informationsinnehåll och infrastruktur så att informationsteknik kan användas på bästa sätt inom alla samhällsområden i Norrbotten.

Verksamhetsmålen är följande:

- *Ökat medborgarinflytande* genom bättre tillgänglighet och interaktiva tillämpningar.
- *Gynnsammare förutsättningar för hela Norrbotten* med stöd av distansöverbryggande teknik.
- *Kompetensutveckling* med stöd av informationsteknik som stöder nya sätt att samarbeta och mötas i och utanför arbetslivet.
- *Verksamhetsutveckling* genom effektiv och strukturerad informationsförsörjning.
- *Företagsutveckling* genom skapandet av nya tjänster och etablering av nya företag i områden som ligger långt från marknaden och saknar traditionella lokaliseringsfördelar.
- *Internationalisering* genom tillgång till de världsomspännande datanätens möjligheter att söka och exponera information i både lokalt och globalt perspektiv.

Bolagets verksamhetsinriktning ska vara:

- Uppbyggnad av en teknisk infrastruktur med goda tekniska lösningar, bra prestanda och väl utbyggda tjänster till rimliga kostnader.
- Samverkan mellan statliga myndigheter i länet, landstinget, kommunerna och länets näringsliv.
- Intressant, relevant och omfattande informationsinnehåll.
- Lokala utvecklings- och pilotprojekt med uppgift att utveckla modeller, arbetsmetoder och tekniska lösningar som kan göras tillgängliga för hela regionen. Samordning för att säkerställa dels kostnadseffektiva och optimala tekniska lösningar, dels att kompetensuppbyggnaden kommer hela regionen tillgodo.

- Samverkan mellan forskning vid länets högskolor och utveckling och användning i länets offentliga verksamhet och näringsliv.

Bolagets ägare föreslås vara Norrbottens läns landsting (1/3), Kommunförbundet i Norrbotten (1/3) samt Norrbottens Handelskammare och Företagarna i Norrbotten (1/3). Länsstyrelsen i Norrbotten och Högskolan i Luleå som är förhindrade att vara delägare knyts till bolaget via samverkansavtal.

Erforderliga tjänster från den valda leverantören erhålls genom ett samarbetsavtal. Marknadsföring och försäljning av bolagets tjänster kommer att ske via leverantören och ett antal återförsäljare.

### **Beredningens förslag**

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Landstinget har tillsammans med kommunerna och länsstyrelsen ställt sig bakom en gemensam utvecklingsstrategi, *Vägvisaren*, för Norrbotten under den närmaste femårsperioden. Vägvisaren ska styra länsstyrelsens och landstingets beslut om ur de egna resurserna ska användas i arbetet med länets utveckling. Den ska också vägleda kommunerna när de beslutar hur den egna kommunens resurser ska användas för att utveckla kommunen.

Landstingets engagemang i regional utveckling ska syfta till att stärka konkurrenskraften, såväl nationellt som internationellt så att länet förmår locka till sig företagsinvesteringar och skapa tillväxt.

Såväl arbetet i projektet Infobahn Station Arctica som syftet och verksamhetsinriktningen för det planerade driftbolaget stämmer väl överens med dessa övergripande mål och riktlinjer. Vidare säkerställer den valda bolagskonstruktionen kundernas inflytande och möjligheter att styra utvecklingen i framtiden. Det ger en tydlig rollfördelning som möjliggör en effektiv drift med konkurrenskraftiga priser på kommersiella villkor.

Den ansökan till EUs strukturfonder för mål 2 och 6 som projektet utarbetat omfattar infrastrukturen men också en satsning på information, kompetensuppbyggnad och utveckling av nya tillämpningar för näringslivet och inom den offentliga samhällsservicen. Den regionala beslutsgruppen för mål 6 har behandlat ansökan, varvid projektet beviljats 25 mkr.

Sådana lokala utvecklings- och pilotprojekt med uppgift att utveckla modeller, arbetsmetoder och tekniska lösningar som kan göras tillgängliga för hela regionen är enligt styrelsens uppfattning ett riktigt arbetssätt. Samordning krävs för att säkerställa dels kostnadseffektiva och optimala tekniska lösningar, dels att kompetensuppbyggnaden kommer hela regionen tillgodo. Styrelsen har sedan tidigare fullmäktiges bemyndigande att träffa avtal om landstingets deltagande i och medfinansiering av strukturfondsprojekt.

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

- 1 Landstinget går in som delägare (ca 1/3) i bolaget.

- 2 Bolagets syfte och verksamhetsinriktning godkänns.
- 3 Åt landstingsstyrelsen uppdras att besluta om aktieteckning i bolaget samt att godkänna slutgiltig bolagsordning och aktieägaravtal.

### **Beslut**

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

*Enligt beredningens förslag.*

### **Anteckning**

Lars Spolander (m) deltar ej i beslutet.

### **Särskilt yttrande**

Av (ns)-gruppen:

Norrbottnens Sjukvårdsparti ställer sig positiv till bildandet av ett IT-bolag i enlighet med de principer som föreslagits. Landstinget självt kommer att ha stor nytta av detta. IT är ju en teknik som möjliggör decentralisering av verksamheter, vilket Norrbotten har dragit stor fördel av. Vilket också är ett av landstingets främsta argument för bolaget.

Samtidigt framgår det tyvärr i förslaget till bolagsordning att denna verksamhet är tänkt att förläggas till Luleå. IT-verksamheten är ju en av de verksamheter som med stor fördel kan förläggas till annan ort i länet, men tydligen med en slags automatik ändå ska förläggas till Luleå. Alltså en centralisering. Vilket vi bestämt motsätter oss.

## **§ 132**

# **Motion 2/96 om jämlik subventionering av preventivmedel i landstinget (c-, fp-, m-, ns- och v-grupperna)**

**Dnr 533-96**

### **Motionen**

I Norrbottens läns landsting har vi sett det som viktigt att arbeta för jämställdhet. Detta har vi gjort genom att fastställa jämställdhetsplaner för alla förvaltningar och arbeta inom fullmäktige med jämställdhetsaspekterna närvarande. Nu tycker vi att det kan vara på sin plats att även föra ut tankarna på jämställda könsroller även i landstingets direkta verksamhet, ungdomsverksamheten.

Landstinget har nyligen fattat beslut om subventionerade preventivmedel för de ungdomar som är kvinnor. Det tycker vi är bra. Vi tycker att det är en så viktig fråga att vi även ska drista oss till att släppa in de manliga ungdomarna till den ansvarsfulla ställningen där de också aktivt ska kunna ta ansvar för

sin sexualitet. Frågan om sexuellt ansvarstagande berör män såväl som kvinnor och det bör även avspeglas i landstingsfullmäktiges politik.

Vi känner till att det redan idag delas ut kondomer på länets ungdomsmottagningar. Det är bra. Vi tror dock att det skulle vara nyttigt att ge problemet den stadga, som en samordnad hantering kan bidra med. Länet är som bekant stort och ungdomsmottagningarna alltför få och koncentrerade till länets befolkningscentra. Vi skulle se det som fördelaktigt om landstinget samordnat tog ansvar för jämlika förhållanden mellan kust och inland i frågan om kondomer till ungdomar.

Vi väljer att föreslå landstingsfullmäktige att som försöksgrupp i denna subvention låta både killar och tjejer omfattas. Detta eftersom det faktiskt inte är en självklarhet att alla tjejer vill använda p-piller. Det är också ett faktum från verkligheten att användandet av kondomer är en nödvändighet för bägge könen, då dessa är det enda preventivmedel som inte ger biverkningar, samt skyddar för sexuellt överförbara sjukdomar och HIV- smitta.

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi

*att* försöket med subventionerade p-piller för länets unga kvinnor även ska omfatta ett försök med subventionerade kondomer för länets unga män och kvinnor.

*att* detta försök i möjligaste mån samadministreras med p-pillersubventionen.

## **Beredningens förslag**

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Landstingsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att landstingets beslut i olika frågor så långt det är möjligt ska fattas i ett jämställt perspektiv.

Beslutet att under en försöksperiod subventionera p-piller till unga kvinnor tillkom mot bakgrund av det höga antalet tonårsaborter i länet. De kvinnor som väljer spiral som preventivmetod har ett kostnadsfritt preventivmedel och det var bland annat därför angeläget att med subventionering av p-piller jämställa kvinnor kostnadsmässigt oavsett val av preventivmedel.

I Landstingsplan 1993 fanns under avsnittet Ramar för hälso- och sjukvård ett uppdrag till berörda förvaltningar att pröva den kritik som framkommit i Socialstyrelsens aktiva uppföljning om ungdomsmottagningar och i tillämpliga fall åtgärda verksamheten.

Mycket har åstadkommit. De flesta orter i länet med gymnasieskola har också ungdomsmottagning. Många ungdomsmottagningar arbetar utåtriktat och i samverkan med skolan. Ett exempel är Gällivare ungdomsmottagning där ett projekt pågår med manlig anställd för att nå killar med information om säkrare sex, öka ansvarstagandet och åstadkomma en positiv inställning till jämställda könsroller.

Den information och preventivmedelsrådgivning som sker vid ungdomsmottagningarna kan kombineras med ett aktivt överlämnande av kondomer. Smittskyddsenheten vid landstingets kansli har medverkat till insatserna genom att under föregående år bidra med 25 000 kondomer. Folkhälsoinstitutet

tillhandahåller kostnadsfria kondomer vilket möjliggör generös kostnadsfri utdelning.

Även övriga landsting har i varierande omfattning gratis utdelning av kondomer vid rådgivningstillfällen. Inget landsting har dock tagit politiskt beslut om subventionerad kondomförsäljning. Den jurist på Landstingsförbundet som har ansvar för upphandlingsfrågor uppger att landstingen, bland annat på grund av konkurrenslagstiftningen, torde vara förhindrade att subventionera försäljning av kondomer. Dessutom framstår det som komplicerat och kostsamt att administrera den av motionärerna föreslagna åtgärden.

Det är alltså av såväl legala som praktiska skäl mycket osäkert om landstinget har möjlighet att driva försöksverksamhet med subventionerade kondomer. Andra vägar måste därför sökas. Det som närmast står till buds är att öka tillgängligheten till preventivmedelsrådgivning vid bl a ungdomsmottagningar och därtill knuten utdelning av kostnadsfria kondomer.

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen anses besvarad.

## **Beslut**

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

*Enligt beredningens förslag.*

## **§ 133**

# **Motion 3/96 om Botniabanan (v-gruppen)**

**Dnr 609-96**

## **Motionen**

Botniabanan har diskuterats under flera år och de flesta är ense om att den är nödvändig för hela Norrland och inte minst för Barentsregionen.

Vänsterpartiet anser att det är ytterst angeläget att Botniabanan byggs upp till Haparanda från Umeå.

Vi anser att den bör byggas från Haparanda till Luleå som en första etapp i länet.

I Norrbotten produceras för ca 20 miljarder och i norra Finland ca 30 miljarder kronor per år. Dessutom ökar godstrafiken från Ryssland över Haparanda.

Godstrafiken med järnvägen från dagens ca 5,7 miljoner ton till och från Norrland kan fördubblas till 12 miljoner ton.

Dessutom skulle sjötrafiken över Luleå kunna utökas, inte minst den finska och den ryska godshanteringen.



För persontrafiken vore det ytterst angeläget från Haparanda till Umeå med snabbtåg så att länsborna kan pendla till och från Västerbotten.

Norrbottniabananans utbyggnad från Haparanda till Luleå kostar uppemot 5 miljarder kronor och skulle samtidigt ge sysselsättning för de många arbetslösa i Kalix och Haparanda. Den lokala industrin skulle stärkas.

Vänsterpartiets landstingsgrupp hemställer att landstingsfullmäktige beslutar att uppdra åt landstingsstyrelsen

att uppvakta kommunikationsminister Ines Uusman om detta och gärna tillsammans med landshövding Björn Rosengren.

### **Beredningens förslag**

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

I motionen pläderas för att en järnväg mellan Haparanda och Umeå ska byggas. Som skäl för denna investeringar visar motionärerna på de ökade mängder gods som idag transporteras över Haparandabanan samt på de ökade godsmängder som Norrbottens närområden kan ge upphov till.

Under de senaste månaderna har två utredningar med nära anknytning till dessa frågor presenterats, nämligen *Botniabanan* samt Kommunikationskommitténs *Ny kurs i trafikpolitiken*. Landstingsstyrelsen har i sitt remissyttrande till *Ny kurs i trafikpolitiken* utvecklat sina synpunkter i sakfrågan.

Landstingsstyrelsen delar motionärernas syn på att det finns stora möjligheter till ökade godsmängder på Haparandabanan, inte minst genom dess anknytning till Finland och vidare till Nordvästra Ryssland. Banan har dock idag stora brister, vilket verkar hämmande på Norrbottens näringsliv. Därför har styrelsen i sitt remissyttrande pläderat för en satsning på Haparandabanan och spårviddsväxling i Haparanda.

Landstinget ska följa denna fråga utomordentligt noga för att kunna hävda Norrbottens intressen på bästa sätt. Landstingsstyrelsen anser dock inte att en uppvaktning under remissomgången är lämplig.

Styrelsen föreslår därför fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen anses besvarad.

### **Beslut**

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

*Enligt beredningens förslag.*

## § 134

# Motion 4/96 om högkostnadsskyddet (v-gruppen)

Dnr 689-96

## Motionen

Regeringen har aviserat en höjning av högkostnadsskyddet från den 1 juli från idag 1 800 kr till 2 500 kr. Landstinget i länet har nyligen genomfört en höjning från 1 600 till 1 800 kr.

Nu anser Vänsterpartiets landstingsgrupp att det får vara nog.

En ytterlig höjning skulle slå mot grupper i samhället som redan har det svårt intet minst mot långtidssjuka och handikappade.

Vänsterpartiets landstingsgrupp föreslår därför

att Norrbottens landsting avstår från ytterligare höjning av högkostnadsskyddet.

## Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Riksdagens beslut om höjning av högkostnadsskyddet har föranlett kraftig kritik från sjukvårdshuvudmännen. Styrelsen, som i direktiven för 1997 fått fullmäktiges uppdrag att ge förslag till tillämpning av riksdagens beslut, menar att höjningen är olycklig med hänsyn till tidigare höjningar av såväl egenavgifter som högkostnadsskydd. Till detta kommer att regeringen inom ramen för den aviserade läkemedelsreformen väntas lägga fram ett förslag till reformerat system för högkostnadsskydd fr o m 1997.

Styrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

- 1 Landstinget höjer inte högkostnadsskyddet under 1996.
- 2 Ny ställning till nivån får tas när läkemedelsreformen träder i kraft.

## Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

*Enligt beredningens förslag.*

## § 135

# Motion 5/96 om stöd till forskning om Pite-/Skelleftesjukan (fp-gruppen)

Dnr 714-96

## Motionen

Landstinget anslår årligen medel till forskning - dels 2,5 mkr till forskningsintresserade bland den egna personalen och dels till Umeå Universitet tillsammans med övriga län i samverkansnämnden (i år totalt 2,2 mkr, varav landstingets del är 667 000 kr).

Ett av de ursprungliga motiven för anslaget till universitetet var att stödja den medicinska forskningen i anslutning till vårt regionsjukhus. En utvärdering av den verksamheten har nyligen gjorts och landstingsstyrelsen har beslutat att i Landstingsplan 1997 ta ställning till FoU-verksamhetens framtida inriktning.

Det finns givetvis forskningsobjekt som är mer eller mindre betydelsefulla för den egna regionens befolkning. FAP (Famijär Amyloidos med Polynenropali) kallas oftast Skelleftesjukan. Den borde egentligen heta Pitesjukan, eftersom drygt 6 procent av befolkningen i Piteå - Älvsbyn är anlagsbärare, mot drygt 4 procent i Skellefteåområdet. Totalt beräknas 7 000 personer i Norr- och Västerbotten bära på sjukdomsanlaget. Cirka 420 har insjuknat, 30 - 40 nya fall, merparten i Piteområdet, tillkommer årligen.

Sjukdomen förorsakar svåra lidanden för de drabbade fram till döden, som oftast inträder efter drygt 10 år. Enda sättet än så länge att stoppa sjukdomen, är genom levertransplantation, en både riskfylld och dyrbar åtgärd.

Forskningsgrupper i Umeå och Linköping arbetar för att lösa gåtan Pite-/Skelleftesjukan. Forskarna har nått betydelsefulla framgångar och är optimistiska om möjligheter att få fram mediciner som begränsar och vaccin som hejdar sjukdomen. Forskningsresultat som framkommit på senare tid har ökat optimismen.

Forskningens möjligheter att nå framgångar hänger ofta samman med hur finansiering kan ordnas. Forskningen i Umeå kring Skelleftesjukan betalas främst genom Medicinska Forskningsrådet, ett par stiftelser bakom vilka står sjuka, vänner och bekanta och ett särskilt anslag från Västerbottens landsting. Ytterligare medel kan säkerställa och även påskynda arbetet.

Den mänskliga aspekten främst, men även den starka lokaliseringen av sjukdomen till en del av vårt län motiverar enligt vår mening ett särskilt ekonomiskt engagemang från vårt landsting för att ge forskarna möjlighet att lösa sjukdomens gåta. Det kan ske antingen genom att forskningsanslaget till Umeå utökas och till en del inriktas på Pite-/Skelleftesjukan eller genom ett särskilt årligt anslag.

Mot den här bakgrunden föreslår vi landstingsfullmäktige besluta

att anslå medel till forskningen kring Pite-/Skelleftesjukan i enlighet med vad ovan sägs.

## Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Landstingets direkta anslag för forskning och utveckling uppgår till totalt 2,8 mkr innevarande år. Av detta belopp har 2,2 mkr avsatts för landstingets FoU-verksamhet. Vidare har landstingsstyrelsen genom beslut den 23 april 1996 anvisat 637 000 kr till det gemensamma forskningsanslaget för norra regionen, som totalt uppgår till 2,2 mkr.

Härutöver finansierar landstinget indirekt kostnader för sådana FoU-insatser som är en integrerad del av utvecklingen och uppföljningen av den löpande hälso- och sjukvårdsverksamheten. Det är mycket svårt att få några säkra siffror om hur stort detta åtagande är. Olika studier, bland annat av Statistiska centralbyrån, tyder dock på att den del av hälso- och sjukvårdens driftskostnader som avser FoU är av förhållandevis blygsam omfattning.

En viss skillnad kan här ses mellan de landsting som bedriver regionsjukvård och övriga landsting. Regionsjukvårdslandstingen tenderar naturligen att avsätta en något större andel av driftkostnaderna för FoU-insatser. Huruvida en del av den kostnaden indirekt bärs av de landsting som köper regionsjukvård är svårt att avgöra.

Huvudansvaret för den offentligt finansierade forskningen åvilar staten genom universitet och högskolor. Det statliga stödet till medicinsk forskning och utveckling sker i huvudsak genom fakultetsanslag och rådsmedel, främst från medicinska forskningsrådet (MFR). Forskning inom de medicinsk-kliniska ämnesområdena kräver tillgång till resurser inom hälso- och sjukvården. Staten ersätter därför vissa landsting för de resurser som tas i anspråk för klinisk utbildning, forskning och forskarutbildning vid främst universitetssjukhusen.

Denna samverkan regleras i ett centralt avtal om läkarutbildning, forskning m m (ALF), dels närmare i lokala samarbetsavtal med berörda universitet och sjukvårdshuvudmän. Norrbottens läns landsting omfattas inte av något sådant avtal.

Den kontinuerliga FoU-processen inom sjukvården brukar indelas i:

- *Grundforskning*; systematiskt och metodiskt sökande efter ny vetenskaplig kunskap och nya idéer utan någon bestämd tillämpning i sikte.
- *Tillämpad klinisk forskning*; systematisk och metodiskt sökande efter ny vetenskaplig kunskap och nya idéer med en bestämd tillämpning i sikte.
- *Utvecklingsarbete*; systematiskt utnyttjande av redan framtagna forskningsresultat för att åstadkomma nya eller väsentligt förbättrade produkter och metoder.

Grundforskningen syftar till att öka förståelsen för biologiska strukturer och funktioner. Grundforskningen har således inget förutbestämt nyttovärde och är i medicinska sammanhang praktiskt taget alltid experimentell. Grundforskning bedrivs huvudsakligen inom de pre-kliniska institutionerna och knappast alls på universitetssjukhusen.

Den kliniska forskningen däremot utgår från en klinisk frågeställning och kan vara rent experimentell eller utgå från patientmaterial. Den experimentella forskningen kräver ofta laboratoriemiljö och metodologi från biomedicinsk

grundvetenskap samt ibland djurförsök som består av observationer utifrån största möjliga kontroll i försökssituationen.

För framtagande av nya behandlingsmetoder för t ex våra folksjukdomar krävs en satsning på experimentell forskning för att förstå sjukdomsorsaker och sedan utveckla och pröva nya metoder på människan. Den patientnära forskningen utgår från patientmaterial såsom studier av patienters undersökningsresultat, reaktion på försök eller behandling eller genomgång av journalmaterial eller register. De flesta nya behandlingar har tillkommit och utvecklats genom en kombination av experimentell och patientnära forskning.

Utvecklingsverksamhet syftar inte till helt ny kunskap utan strävar mer till att förbättra etablerade metoder. Till detta område hör metod- och produktutveckling och utvärdering av etablerad klinisk praxis samt kunskapsöverföring.

Ett begrepp som fått ökad uppmärksamhet under senare år men inte direkt kan hänföras till den egentliga FoU-verksamheten är kvalitetssäkring; åtgärder som syftar till att säkerställa att det kliniska arbetet sker enligt beprövad erfarenhet och ger önskvärda resultat.

Under de senaste decennierna har gränserna mellan grundforskning, klinisk forskning och utvecklingsarbete förskjutits kontinuerligt. Tiden från det att grundläggande upptäckter inom grundforskningen övergår i kliniska tillämpningar har inom många områden förkortats; resultaten inom grundforskningen kommer allt snabbare den praktiska sjukvården tillgodo.

Utvecklingen har också medfört ett ökat intresse för och engagemang från sjukvårdshuvudmännens sida i FoU-frågor. Intresset för FoU-arbete har spridits och finns inte längre enbart vid universitetssjukhusen och dess stora och forskningsintensiva institutioner. En bidragande orsak till detta har varit att kunskapsöverföringen mellan olika delar av hälso- och sjukvården sker allt snabbare.

Detta har medfört att det blivit allt svårare att dra tydliga gränser mellan de olika leden i det samlade FoU-arbetet inom hälso- och sjukvården. Det har också blivit allt svårare att dra en tydlig gräns mellan vad som kan anses vara ett statligt ansvar och som därmed ska finansieras med ALF-medel och fakultetsanslag eller rådsmedel och vad som är landstingens ansvar.

Samtidigt har de snabba utvecklingen av nya styr- och finansieringsformer inom den landstingskommunala verksamheten medfört att universitetssjukhusen noterat att det blivit svårare att frigöra medel för tillämpat kliniskt FoU-arbete.

Utredningen om hälso- och sjukvårdens framtida finansiering och organisation (HSU 2000) överlämnade i september 1994 delbetänkandet Landstingens ansvar för kliniskt forsknings- och utvecklingsarbete (SOU 1994: 132). Utredningen föreslog bland annat att hälso- och sjukvårdslagen skulle kompletteras med en ny paragraf i vilken landstingen får ett formellt ansvar att medverka vid finansiering, planering och genomförande av kliniskt forsknings- och utvecklingsarbete på hälso- och sjukvårdens område.

Delbetänkandet har inte resulterat i någon proposition. I kommitténs nya direktiv, som fastställdes av regeringen i december 1994, angavs att utredningen skulle redovisa förslag till former för finansiering av vårdforskning inklusive

omvårdnadsforskning. Frågan om landstingens ansvar för FoU-arbete inom hälso- och sjukvården kommer att behandlas i slutbetänkandet från HSU 2000, som förväntas föreligga under våren 1997.

Landstingsstyrelsen har i direktiven för 1997 fått fullmäktiges uppdrag att utarbeta riktlinjer för landstingets FoU-arbete. Styrelsen räknar med att återkomma till FoU-frågorna när HSU 2000 redovisat sina överväganden och frågan om den framtida ansvarsfördelningen mellan staten och landstingen får sin lösning.

Mot den bakgrunden finner landstingsstyrelsen det inte motiverat att nu fatta beslut om att finansiera forskning av en enskild sjukdom i form av stöd till ett forskningsprojekt. Styrelsen vill dock erinra om att det forskningsprojekt som motionärerna syftar på självfallet har möjlighet att söka medel ur det gemensamma forskningsanslaget för norra regionen för 1997. Enligt de nya riktlinjerna skall det gemensamma forskningsanslaget i fortsättningen inriktas på projekt för klinisk och annan verksamhetsanknuten forskning av gemensamt intresse för utvecklingen av den norrländska hälso- och sjukvården.

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen avslås.

#### **Yrkande**

Göte Pettersson (fp):

- Motionen bifalls.

#### **Propositionsordning**

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

#### **Beslut**

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

*Enligt beredningens förslag.*

#### **Reservation**

Av Göte Pettersson (fp) till förmån för yrkandet.

### **§ 136**

## **Motion 6/96 om gröna jobb för en bättre regional balans (c-gruppen)**

Dnr 724-96

### **Motionen**

Under 1980-talet var folkvandringen från landets glesbygdsregioner mycket stark. Utvecklingen under högkonjunkturåren i mitten av 1980-talet kom i

flera avseenden att likna det som inträffade i Sverige under 1950- och 1960-talen. Storstäderna växte. Landsbygden och mindre orter avfolkades. För Norrbottens del innebar det att främst inlandet och Tornedalen tömdes på folk. Kustregionen växte på inlandets bekostnad.

Nu, i mitten av 1990-talet, tyder mycket på att den enkelriktade folkförflyttningen upprepas. Än en gång står glesbygdsregionerna i vårt land inför hotet om en ny flyttvåg. Undan för undan försvagas glesbygdsregionerna. Sverige kantrar.

Behovet av nytänkande inom regionalpolitiken är stort. Tidigare ansågs ofta nya industrietableringar vara lösningen på glesbygdens problem. Många nya och spännande industrier har också etablerats i områden som utsatts för avfolkning. Det har inte räckt. Tjänstesamhället med turismen, informationsteknologin och den moderna tekniken har också betytt en hel del, men varit otillräckligt. Att ställa förhoppningen till den offentliga sektorn är omöjligt av bl a ekonomiska skäl. Nya vägar måste sökas.

Ny kompetens, kraftfull satsning på bioenergi och miljöteknik kan i framtiden komma att spela en allt viktigare roll i regionalpolitiken. Norrbotten borde härvidlag ha goda möjligheter att möta framtiden. Satsningar på utveckling av företag inom miljösektorn hör framtiden till.

#### Flyttlassen rullar mot storstäderna

Sverige kantrar. Obalansen mellan olika delar av landet blir allt mer påtaglig. Befolkningen ökar i storstäderna och universitetsorterna. Småorterna, landsbygden och de utpräglade glesbygdsområdena är förlorarna.

Glesbygden har blivit glesare. Länen i sydöstra Sverige, Bergslagen och de s k skogslänen är förlorarna. Glesbygden åderläts på unga människor och åldersstrukturen bland befolkningen i glesbygden förändras i negativ riktning. Flyttströmmarna är ensidiga - från glesbygden in till storstäderna och några få universitetsorter.

Befolkningsutvecklingen i Sverige under 1995 bekräftar att den regionala obalansen ökar. Endast 9 av landets 24 län kan redovisa ökat befolkningstal. Detta inger oro.

Befolkningen i de tre storstadslänen - Stockholms län, Göteborgs- och Bohusläns län samt Malmöhus län - ökade under 1995 med 29 285 personer medan befolkningen i de sju s k skogslänen minskade med 7 206 personer. Befolkningsminskningen i sydöstra Sverige uppgick till 1 423 personer. Därtill bör läggas att även län som Älvsborg, Skaraborg, Örebro och Västmanland redovisar befolkningsminskning.

Glesbygdkommuner som t ex Arvidsjaur, Överkalix, Norsjö, Ånge, Storfors och Högsby fick under 1995 vidkännas en befolkningsminskning med över 2,0 procent. Samtidigt ökade kommuner som Tyresö, Vaxholm, Värmdö och Umeå med minst 2,0 procent. Om man dessutom beaktar att antalet personer som är 65 år och äldre är väsentligt högre i kommuner som minskar än i kommuner som ökar blir situationen ännu mörkare.

### Norrbotten halkar efter

Norrbotten tillhör de stora förlorarna befolkningsmässigt sett under 1995. Vid årsskiftet 1995/96 bodde det drygt 1 600 personer mindre i länet jämfört med ett år tidigare. Endast två av länets fjorton kommuner kan uppvisa en positiv befolkningsutveckling under det gångna året. Det är Arjeplog och Luleå som ökat med 23 respektive 393 personer.

Ett genomgående drag är att ljuset släcks i hus efter hus i allt fler byar och småsamhällen runt om i Norrbottens län.

Särskilt oroväckande är den negativa befolkningsutvecklingen i inlandskommunerna. Förutom utflyttning - främst ungdomar - är låga födelsetal en bidragande orsak till de vikande befolkningsciffrorna. Tar man dessutom i beaktande att andelen åldringar är mycket hög blir bilden mycket mörk för stora delar av det vidsträckta Norrbottens län om det inte sker en radikal förändring i positiv riktning.

### Flyttlasspolitik är ekonomiskt och ekologiskt slöseri

Om en ny omfattande flyttvåg tvingas fram är det ett slöseri av stora mått med det samhällskapital som investerats i bostäder, skolor och infrastruktur i olika delar av landet. Dessutom leder det till tillväxtproblem i snabbt växande storstadsområden med efterföljande undermåliga livsmiljöer. Det finns därför många starka skäl som talar för att trycket på storstäderna måste dämpas och hotet mot glesbygdsområden undanröjas.

Storstäderna får inte bli som en växande ”gökunge” som tar i anspråk en större del av samhällets resurser, medan glesbygden blir ”de fattigas kvarter”.

Sverige står inför ett nytt beslut om energipolitiken. En del menar att det är onödigt att leva upp till folkomröstningens resultat och avskaffa kärnkraften som är miljöfarlig. De använder ofta ekonomiska argument för att försvara en fortsatt användning av kärnkraften.

De som motsätter sig kärnkraftens avveckling med motiveringen att det är kapitalförstöring har inte några som helst invändningar när nedlagt samhällskapital i form av bostäder, skolor, vägar och annan infrastruktur inte utnyttjas till följd av vikande befolkningsunderlag i glesbygdsregioner.

Det behövs ett mer samhällsekonomiskt synsätt på betydelse av balans mellan olika delar av landet, livskraftiga byar och småsamhällen runt om i vårt land.

### Miljöområdet ger nya jobb och nya möjligheter

Ett centralt mål för tillväxtpolitiken och en god regional utveckling är en varaktigt hög och ekologiskt hållbar tillväxt. Nytänkande och en offensiv satsning på miljöområdet kan bli en av framtidens viktigaste tillgångar i regionalpolitiken.

Under de senaste decennierna har allmänhetens miljömedvetande ökat kraftigt. Det gäller såväl i Sverige som internationellt. Miljöargument blir också allt vanligare en konkurrensfaktor för företagen. Tidigare uppfattades miljö och miljöhänsyn ofta som en faktisk restriktion för tillväxt och utveckling. Idag har miljöfaktorer blivit en viktig drivkraft för strukturomvandling, nya företag och ny teknik.



Miljöanpassade varor, tjänster och produktionsmetoder kan bidra till ökad ekonomisk tillväxt, utveckling och nya exportmöjligheter.

#### Kretsloppssamhällets möjligheter

Kretsloppssamhället ger såväl miljövinster som möjlighet för nya företag och nya arbetstillfällen. Här har företag och företagare i Norrbotten och andra glesbygdsregioner möjlighet att vara banbrytande. Det förutsätter dock nytänkande och att vi tar tillvara de utmaningar som miljöområdet erbjuder.

Avfall av olika slag är numera en tillgång, inte bara en belastning. Avfall i form av hushållsavfall, avloppsslam från reningsverk, byggen och industrier kan idag bilda grund för nya företag och nya möjligheter. En ökad satsning på forskning och utveckling av tekniker inom avfallsområdet kan på olika sätt ge positiva bidrag. Det gäller dock inte lagring av kärnkraftsavfall.

Det är angeläget med goda forskningsresurser vid högskolor och universitet för att utveckla kretsloppstekniker. Mot den bakgrunden är det också motiverat att det nedbrunnna sk kretsloppshuset vid Högskolan i Luleå kan återuppbyggas.

#### Miljöområdet växer snabbast

Inom OECD är miljön och miljötekniken det snabbast växande området. EU har vid olika sk toppmöten betonat miljöområdet som en outnyttjad potential för nya företag och nya arbetstillfällen.

Miljömärkning spelar en viktig roll för att driva på marknaden när det gäller miljöanpassade produkter.

#### Skogen blir en ännu viktigare resurs

Skogen och skogsindustrin är en viktig del av Norrbottens näringsliv. Dess betydelse kommer fortsatt att vara mycket stor för länets inland och hela Norrland, men inriktningen kommer att förändras. Skogens betydelse ur energisynpunkt kommer att bli ännu viktigare.

Investeringar i miljövänliga produktionsmetoder har gjort att industrin kan behålla sin konkurrenskraft i framtiden. Viktiga framtidsinvesteringar har gjorts under den senaste högkonjunkturen.

Exportmarknaden efterfrågar skogsprodukter som har producerats med miljövänliga metoder. Diskussionen om sk miljöcertifiering av skogsprodukter kan ge det norrbottniska skogsbruket och den norrbottniska skogsindustrin nya marknader och möjligheter.

#### Skogen som energiresurs

Energisystemet omställning - från kärnkraftssamhället till bioenergin - innebär oanade möjligheter för Norrbotten eftersom det inom länet finns betydande skogstillgångar. Möjligheterna till nya företag och nya arbetstillfällen inom den växande energisektorn måste därför tas tillvara på ett väsentligt bättre sätt än hittills. Tillverkning av pellets, flis och andra energiprodukter baserade på skogsråvara hör framtiden till.

Kärnkraftens avveckling och ett omfattande program för energiförnyelse kan med rätt utformning bli en av de viktigaste åtgärderna för att skapa nya före-

tag och nya jobb i ett glesbygdslän som Norrbotten. Särskilt stor betydelse kommer det att få för inlandet.

#### Barentsregionen

Norrbotten är en del av Barentsregionen. Behovet av stora satsningar på miljöområdet är mycket stort på Kolahalvön och i Ryssland. Norrbottens närhet till detta område, som i framtiden kommer att vara en starkt växande marknad, måste utnyttjas.

Genom satsning på miljöteknik och kretsloppsteknik kan nya företag etableras med Barentsregionen som arbetsfält. Högskolan i Luleå kan förstärka sin profil inom miljöområdet och bli en viktig resurs för hela Barentsregionen.

En ekologiskt hållbar tillväxt ställer särskilda krav på de areella näringarna. Genom att utnyttja EU-medlemskapets möjligheter till finansiering av miljö-satsningar inom de areella näringarna kan det öppna landskapet värnas och nya arbetstillfällen skapas.

#### Regional delegation för miljöteknik

Riksdagen har, på initiativ av centerpartiet, beslutat att en delegation för miljöteknik skall upprättas med uppgift att bidra till introduktion av ny teknik, så att angelägna miljöproblem snabbare kan åtgärdas. Delegationens arbete skall syfta till att ett program för upphandling av miljöteknik upprättas.

Genom samverkan mellan Högskolan, forskningsstiftelser, statliga och kommunala myndighet och länets näringsliv, inte minst de mindre företagen, kan företag baserade på miljöteknik utvecklas. För att påskynda teknikutvecklingen bör en regional delegation för miljöteknik inrättas i Norrbotten. Delegationen bör bestå av företrädare för näringslivet, Högskolan, forskningsinstitutioner och olika myndigheter.

#### Investera i en miljövänlig infrastruktur

En väl utbyggd infrastruktur är en viktig förutsättning för en stabil och hållbar ekonomisk tillväxt samt för sysselsättning, välfärd och en god utveckling i landets olika delar. En fungerande infrastruktur för transporter, energi och data- och telekommunikationer behövs för att motverka en fortsatt koncentration till några få expansiva orter och regioner i landet.

Under 1996 kommer riksdagen att ta ställning till en ny inriktningen för infrastrukturinvesteringarna. I detta sammanhang är det viktigt att beslutet utformas så att norra Sverige får en större andel av investeringarna. Upprustningen av länsvägnätet måste prioriteras före fortsatt stora satsningar på motorvägsbyggande. Haparandabanan bör rustas upp och elektrifieras så att persontrafiken kan återupptas. Det kan ses som den första etappen på en utbyggnad av Botniabanan.

Med anledning av ovanstående föreslår vi att landstingsfullmäktige beslutar att en strategi för att skapa nya ”gröna jobb” tas fram i samverkan med länsstyrelsen och länets kommuner,

att en regional delegation för miljöteknik inrättas i Norrbotten,

att landstinget agerar för att en större del av infrastrukturinvesteringarna kommer norra Sverige till del,

att Haparandabanan bör elektrifieras och rustas upp för snabbtåg som en första etapp på Botniabanan.

### **Beredningens förslag**

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Motionen är omfattande och beskriver befolkningsutvecklingen och hoten mot glesbygden samt miljöpolitikens möjligheter. Landstingsstyrelsen delar i allt väsentligt beskrivningen av de växande regionala klyftorna. Landstinget har också på olika sätt pekat på behoven av nationella politiska åtgärder. Ytterligare underlag för det fortsatta arbetet har presenterats i skriften Fakta och perspektiv.

Tillsammans med länets kommuner och länsstyrelsen har landstinget också utarbetat en gemensam strategi för Norrbottens utveckling - *Vägvisaren*. Nu är arbetet i full gång med att steg för steg genomföra åtgärder med den inriktning som formulerades i *Vägvisaren*. De spänner över mycket vida områden och genomförs i stor utsträckning med stöd av EUs strukturfonder.

Även om Norrbotten själv kan göra mycket i det regionala och lokala utvecklingsarbetet är resurserna otillräckliga för att kompensera de regionala orättvisor och problem som skapats av lågkonjunkturen och en rad nationella beslut.

Naturligtvis måste länet mobilisera alla resurser som går men det behövs hjälp av en nationell politik som mer systematiskt väger in regionalekonomiska konsekvenser av olika förslag.

När det gäller motionens förslag vill landstingsstyrelsen anföra följande:

Mycket talar för att en ordentlig genomgång görs av förutsättningarna för så många gröna jobb i Norrbotten. Utformningen av detta arbete bör dock anstå tills det finns säkrare underlag för vilka förutsättningar som riksdagen fastställer bl a i samband med kommande energipolitiska beslut.

När det gäller förslaget om en regional delegation pågår redan en diskussion mellan ALMI och Norrbottens Forskningsråd om ett samarbete som syftar till att föra samman Högskolans kunskaper och forskning inom miljöteknik med de mindre och medelstora företagens produktionskunskaper. Avsikten är naturligtvis att skapa nya jobb. För eventuella regionala eller lokala teknikupphandlingsprojekt finns etablerade samverkanskanaler mellan länets offentliga aktörer. Styrelsen ser därför för närvarande inget behov av en regional delegation för miljöteknik vid sidan av den nationella. Om situationen förändras får frågan prövas ytterligare.

Landstingsstyrelsen har samma syn på infrastrukturinvesteringarnas och Haparandabanans angelägenhet som motionärerna.

Styrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen anses besvarad.

### **Beslut**

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

*Enligt beredningens förslag.*

## § 137

# Motion 7/96 om regional Agenda 21 (c-gruppen)

Dnr 725-96

## Motionen

Miljöpolitik innebär inte enbart att reparera uppkomna skador, utan framför allt att bygga samhället så att miljöproblem inte uppstår. Ny miljöteknik och kretsloppstänkande ger bättre miljö och skapar dessutom många nya arbetstillfällen i Norrbotten.

Norrbottens stora naturresurser - vattenkraft, skog, åker och malm - ska nyttjas på ett långsiktigt hållbart sätt. Alla har rätt att få leva i en god miljö. God miljö förutsätter ren luft och rent vatten, friska skogar och sjöar. En förutsättning för att Norrbotten ska kunna fortsätta att utvecklas är naturen och miljön är frisk. Det behövs hårda åtgärder för att stoppa miljöfarliga utsläpp i luft och vatten.

Agenda 21 är en överenskommelse som gjordes på världsmiljökonferensen i Rio de Janeiro 1992. Överenskommelsen innehåller ett handlingsprogram med detaljerade rekommendationer om åtgärder för att komma till rätta med de största miljö- och utvecklingsproblemen. Förutsättningarna för en uthållig utveckling och ett kretsloppssamhälle ska främjas på alla nivåer i samhället. Enligt Agenda 21 skall det utarbetas "agendor" på nationell, regional och lokal nivå.

All samhällsplanering ska utgå från de principer Agenda 21 omfattar.

Länsstyrelsens program "Miljö 2000" och landstingets nya miljöprogram är viktiga steg mot ett mer aktivt miljöengagemang även på regional nivå. Nu måste vi gå vidare och arbeta fram en regional Agenda 21.

Med anledning av ovanstående föreslår vi att landstingsfullmäktige beslutar:

*att* i samarbete med länsstyrelsen och länets kommuner ta fram en regional Agenda 21.

## Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Det är viktigt att alla deltar i arbetet med Agenda 21 och för en långsiktig hållbar utveckling. Detta gäller också landstinget, som har både ett verksamhetsansvar som huvudman för sjukvården inom länet och ett regionalpolitiskt ansvar för välfärden i länet och norrbottningens hälsa.

Landstinget har genom det miljöprogram som fullmäktige fastställt gett stöd och riktlinjer för ett mer långsiktigt och målinriktat miljötänkande inom landstingets egna verksamheter. Agenda 21:s principer är en av grundpelarna för

vårt eget interna miljöarbete och vårt förhållningssätt till omgivningen. Det huvudsakliga konkreta miljöarbetet ska bedrivas lokalt på den enskilda förvaltningen/basenheten. I detta ligger också att följa och medverka i lokalt Agenda 21-arbete.

På regionala planet har landstinget tillsammans med länsstyrelsen och kommunförbundet arbetat fram en regional strategi - Vägvisaren. Arbetsgrupper och konkret arbete med utgångspunkt i Vägvisaren är under uppbyggnad. Vägvisaren har förutom utbildning, information osv också ett avsnitt om miljö i länet. Länsstyrelsens handlingsprogram "Miljö 2000" är ett annat styrdokument inom länet.

Inom miljö- och hälsoskyddssidan har landstinget idag olika samarbets-/kontaktformer med länsstyrelsen, kommunförbundet och kommunernas miljönämnder. En övergripande samarbetsgrupp finns och det pågår uppbyggnad kring regional miljöövervakning, kopplingen miljö - hälsa osv. På motsvarande sätt finns också möjligheter för landstinget inom fohälsoområdet till aktivt regionalt engagemang.

Inom befintliga program/arbetsformer finns således redan idag påtagliga förutsättningar/möjligheter för landstinget att verka för regional välfärd. Sammantaget omfattar dessa också avgränsande delar i en regional Agendas innehåll, som förutom miljö, människors hälsa också kan innefatta social välfärd, utbildningsfrågor osv.

Det är av vikt att landstinget i dagsläget koncentrerar sina resurser till att genomföra redan fastställda mål och intentioner i miljöprogrammet. Detta gäller också befintliga länsprogram och annat pågående utvecklingsarbete inom miljö- och fohälsoområdet på lokal och regional nivå. Det kan också vara klokt att avvakta en tids Agendarbete inom kommunerna för att se vilka behov och förutsättningar som kan finnas för en regional Agenda.

Mot denna bakgrund föreslår styrelsen fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen anses besvarad.

## **Beslut**

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

*Enligt beredningens förslag.*

## **§ 138**

# **Motion 8/96 om inrättande av miljöpris (c-gruppen)**

**Dnr 726-96**

## **Motionen**

I miljöprogrammet står det att landstinget har "ett mycket brett ansvar för att Norrbotten ska vara en attraktiv region att bo och verka i. Frågor om livsmiljö och livskvalitet blir i det sammanhanget alltmer betydelsefulla och

måste mer tydligt vävas in i samhällsbyggandet på alla nivåer. Från enskilda individers agerande till beslut och insatser inom myndigheter och företag.”

Landstinget ska arbeta aktivt med miljöfrågorna, såväl i den egna verksamheten som i de bolag och stiftelser där landstinget är inblandat. Eftersom en god miljö är en grunden för en hållbar utveckling av Norrbotten är det självklart att landstinget som det folkvalda regionala organet har ett intresse för ett offensivt miljöarbete. En god livsmiljö är också en förutsättning för en god hälsa.

Mycket av det konkreta miljöarbetet ligger dock på kommunernas och länsstyrelsens ansvar. Det begränsar landstingets möjligheter att agera. Därför är det viktigt att landstinget uppmuntrar och stödjer de människor och organisationer i länet som gör värdefulla insatser för miljön.

Idag uppmuntrar landstinget, genom stipendier, insatser inom såväl idrott, företagande som kultur. Vi anser att det är viktigt att landstinget på liknande sätt stödjer värdefulla insatser för miljön. Därför föreslår vi att landstinget inrättar ett miljöpris. Det är ett bra sätt att, med en liten ekonomisk insats, stödja det miljöarbete som idag görs i det tysta av ideella föreningar, privatpersoner och många småföretag.

Landstingets miljöpris bör delas ut årligen till en eller flera personer, organisationer i Norrbotten som gör värdefulla insatser för miljön. Även anställda i landstinget bör kunna belönas för åtgärder och idéer för att miljöanpassa den egna verksamheten.

Med anledning av ovanstående föreslår vi att landstingsfullmäktige beslutar:  
*att landstinget inrättar ett miljöpris.*

### **Beredningens förslag**

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Miljöpris är en av flera former att visa uppmärksamhet till goda insatser. Vi har idag en organisation inom miljöområdet som medger god överblick för bedömning av miljöinsatser inom landstingets egna verksamheter. Det finns däremot inte samma goda urvalsmöjligheter utanför landstingets verksamheter. Miljöpriser utdelas idag inom flera av länets kommuner. Ett stöd från landstingets sida kan därför inriktas till att vara komplement till andra stödformer och mer anpassat efter behov.

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige att fatta följande beslut:

Landstingsstyrelsen får i uppdrag att komma med förslag på hur ett miljöpris ska konstrueras och vilken storlek det ska ha.

### **Yrkande**

Lars Spolander (m):

- Motionen avslås.

### **Propositionsordning**

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

## Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

*Enligt beredningens förslag.*

### Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkandet.

## § 139

# Yttrande över betänkandet (SOU 1996:91) Den privata vårdens omfattning och framtida ersättningsformer

Dnr 960-96

## Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet som avgetts av utredningen om ersättning till privata vårdgivare. I enlighet med utfärdade direktiv har utredningsarbetet omfattat tre avgränsade frågor.

- Utvärdera hittillsvarande kostnadsökning för den privata vården samt hur systemet tillgodoser kravet på kostnadskontroll för landstingen.
- Beskriva konsekvenser och nuvarande regler för läkarvårdsersättning och ersättning för sjukgymnastik, särskilt med beaktande av vårdgivarnas produktionsmönster.
- Belysa hur taxorna ger incitament till behandling av god kvalitet i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Yttrandet ska vara Socialdepartementet tillhanda senast den 18 oktober 1996.

## Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att avge följande yttrande:

Landstingens totala utgifter för den privata vården har ökat kraftigt sedan den nya nationella taxan infördes 1994. Utgiftsökningen beror på en kombination av främst två faktorer; en ökning av antalet vårdgivare samt en höjning av de taxor som reglerar ersättningen till de privata vårdgivarna. Således ökade de totala utgifterna för den privata vården (exklusive patientavgifter) från 1,8 miljarder kr 1993 till drygt 2,5 miljarder kr 1995, en ökning med 44 procent. I Norrbotten utbetalades år 1995 totalt 68 miljoner kr (exklusive patientavgifter) till privatpraktiserande läkare och sjukgymnaster, en ökning från 1993 med 25 miljoner kr.

Sammanfattningsvis måste konstateras att utredningens förslag i vissa avseenden är diffusa och framför allt svåra att värdera med avseende på de praktiska konsekvenserna. Många av de problem som gäller de privata vårdgivarnas verksamhet förfaller att förbli olösta, vilket är synnerligen otillfredsställande.

Landstinget välkomnar självfallet utredningens förslag om införande en totalkostnadsram i syfte att förstärka landstingens kostnadskontroll för de privata vårdgivarnas verksamhet. Landstinget biträder att ersättningsystemet bör utformas "så att de totala utgifterna med större säkerhet kan fastställas och kontrolleras på förhand av sjukvårdshuvudmännen". Däremot noterar landstinget med viss oro, att utredarens förslag också i detta avseende är något svävande.

I och för sig är tanken att parterna årligen ska komma överens om en kostnadsram för de vårdgivare som är verksamma enligt den nationella taxan en rimlig utgångspunkt. Enligt landstingets mening måste dock den som har kostnadsansvaret - dvs det enskilda landstinget - ytterst ha rätt att, om inte överenskommelse kan träffas, själv fastställa totalkostnaden. För att garantera de privata vårdgivarna en rimlig ersättning kan landstinget godta att denna nivå reellt inte får underskrida de kostnader som gällde för den privata vården före reformen, dvs 1993.

Landstinget tillstyrker förslaget att fördelningen av ersättning mellan olika specialiteter och insatser i ökad utsträckning sker genom interna professionella överväganden. Detta förutsätter givetvis att utgångspunkten är ett givet kostnadstak för verksamheten.

Landstinget tillstyrker vidare de föreslagna förändringarna i taxornas utformning, som bl a innebär att särskilda åtgärder, samtalsterapi samt åtgärder i födelsekontrollerande syfte ska ingå i underlaget för den sammanlagda ersättningen. Att de särskilda åtgärderna lyfts in under kostnadstaket kan sannolikt leda till att de privata vårdgivarna blir mer motiverade att teckna vårdavtal.

Landstinget ställer sig bakom tanken på begränsade överenskommelser mellan landstingen och privata vårdgivare för t ex enstaka särskilda åtgärder. Sådana överenskommelser skulle kunna vara tillfälliga komplement till vårdavtal, som omfattar hela vårdgivarens verksamhet. En förutsättning för en sådan reform är dock att sjukvårdshuvudmännens skyldighet att upphandla vårdavtal klarläggs.

Landstinget finner det synnerligen angeläget att landstingen i större utsträckning ges möjlighet att pröva om en enskild vårdgivare faktiskt bedriver verksamhet på heltid eller ej. Den nuvarande lagstiftningens hänvisning till visst antal arbetstimmar har i praktiken visat sig skapa problem och har medfört att kravet på heltidsverksamhet i praktiken relativt lätt kan kringgås.

För att undvika alltför komplicerade och detaljerade regler vad gäller krav på heltidsverksamhet delar landstinget utredningens uppfattning att det bästa vore att fastställa ett minsta antal besök per vårdgivare som en sorts garanti för att vidmakthålla kompetens och svara för god kontinuitet och tillgänglighet. Några större svårigheter att i samråd med företrädare för de privata vårdgivarna definiera det minsta antalet besök för olika specialiteter bedöms inte föreligga.



Landstinget delar också utredningens uppfattning att uppföljning, kontroll och kvalitetssäkring av den privata vården behöver förbättras och samordnas med motsvarande verksamheter för den offentliga vården. De legala förutsättningarna för en sådan utveckling har successivt skapats. Landstinget har förståelse för utredningens slutsats att det skulle vara olämpligt att landstinget ska ha rutinmässig tillgång på journalinformation i enskilda fall.

Däremot menar landstinget att det i vissa fall av missbruk måste vara möjligt för tredje part, t ex Socialstyrelsen, att efter anmälan om misstanke om missförhållanden från sjukvårdshuvudmannen granska även enskilda patientjournaler. En sådan rättighet bör finnas såväl vid misstanke om bristande kvalitet i den medicinska vården som vid misstanke om ekonomiska oegentligheter.

Däremot noterar landstinget med förvåning att utredaren inte anser att Socialstyrelsen bör få större befogenheter när det gäller kontrollen av medicinsk kvalitet i den privata verksamheten. I och för sig har verkligheten i det här avseendet hunnit förbi utredningen, eftersom riksdagen i juni beslutade om en skärpt tillsyn av den medicinska kvaliteten i såväl offentlig som privat verksamhet. Landstingets bestämda uppfattning är att den privata vården ska vara föremål för samma kontroll av den medicinska kvaliteten som den vård som bedrivs av de offentliga vårdgivarna.

Ett förtydligande angående betalningsansvaret för kliniska laboratorieundersökningar välkomnas. För närvarande svarar sjukvårdshuvudmannen för provtagningskostnad och laboratorieundersökningar för medicinskt motiverade undersökningar. I praktiken medför denna bestämmelse oklarheter. En självklar princip borde vara att kostnaderna för laboratorieundersökningar bärs av den som fattar beslut om dem, dvs den privata vårdgivaren. Detta är den normala utvecklingen inom den offentliga hälso- och sjukvården där medicinsk service av olika slag - framförallt laboratorieundersökningar - numera i allmänhet bedrivs i form av sk resultatenheter.

### **Yrkande**

Lars Spolander (m):

- Fjärde och åttonde styckena i yttrandet utgår.

### **Propositionsordning**

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

### **Beslut**

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

*Yttrande enligt beredningens förslag avges.*

### **Reservation**

Av Lars Spolander (m):

Betänkandet är ett försök att omsätta ett riksdagsbeslut av partiideologisk karaktär i en byråkratisk/teknisk hantering av detsamma i praktiken. Resultatet kan bara bli otillfredsställande, vilket också framgår av landstingets yttrande. I den delen - men av helt andra skäl - kan vi instämma.

Bakgrunden till riksdagsbeslutet och därmed också till föreliggande betänkande är att socialdemokraterna av ideologiska skäl vill strama åt/strypa den privata sektorn inom sjukvård/sjukgymnastik, trots att det medför försämringar för patienterna. Det viktigaste inom sjukvården verkar vara att slå vakt om landstingspolitikernas monopol och kontroll.

Det är självklart också enligt moderaternas uppfattning att den privata sjukvården liksom landstingens ska vara utsatt för kontroll, både vad gäller kvalitet och kostnader. Enligt vår mening är det dock inte den privata sektorn som ska utmålans som det stora problemet i sammanhanget, som både utredningen och i synnerhet landstingets yttrande vill ge sken av.

Av de totala sjukvårdskostnaderna i landet svarar den privata sektorn för 2 - 3 procent, medan landstingen svarar för 97 - 98 procent.

Om man verkligen ville få kontroll över sjukvårdskostnaderna skulle det kanske vara en bättre väg att öka den privata andelen i stället. I varje fall är vi övertygade om att patienterna skulle vinna på att alternativen blev fler, inte färre som föreliggande förslag kommer att leda till.

## § 140

# Yttrande över delbetänkandet (SOU1996:26) Ny kurs i trafikpolitiken

Dnr 497-96

## Ärendebeskrivning

Delbetänkandet, som avgetts av Kommunikationskommittén, har gått ut på remiss från Kommunikationsdepartementet. De landsting som fått möjlighet att yttra sig är Stockholms läns landsting, Bohuslandstinget, Landstinget Kristianstads län samt Malmöhus läns landsting.

Delbetänkandet innehåller vissa förslag av allmänt intresse för landstingen. Det finns därför skäl för landstinget att avge en s k spontanremiss. Eftersom nästa sammanträde med fullmäktige av tidsskäl inte kan avvaktas är det styrelsen som avger landstingets yttrande.

## Beredningens förslag

Följande yttrande avges:

### Sammanfattning

- Goda kommunikationer är en grundläggande förutsättning för regional utveckling, tillväxt och välbefinnande.
- Landstinget stöder ett ökat regionalt inflytande i trafikplaneringen.
- De regionala konsekvenserna måste utredas noggrant i alla trafikpolitiska beslut.

- Landstinget stöder förslaget om ökade insatser för drift och underhåll på vägar. Medel måste dessutom avsättas för länets väginvesteringar.
- Järnvägens bannät är otillräckligt för Norrbottens behov. Åtgärder för höjningar av bärighet och axeltryck samt ökad mötesspårkapacitet måste till.
- Åtgärder måste vidtas för att säkerställa ett rimligt fungerande regional-flyg i Norrland.
- En höjd koldioxidskatt får inte försvåra möjligheten att bo och verka i glesbygd där människor har långa avstånd till arbete och service.

#### Inledning

Under 90-talet har de regionala klyftorna ökat. Skattereformerna, besparingarna och beslutet om ett nytt skatteutjämningsystem har ökat de regionalekonomiska skillnaderna. Detta kommer naturligtvis att påverka regionernas förmåga att skapa ökad sysselsättning och ekonomisk tillväxt. Länet har drabbats hårt av dessa ökande skillnader. Vi tvingas nu konstatera att länet, trots en hög ursprunglig nivå, har den högsta ökningen av arbetslösheten.

Enligt 1988 års trafikpolitiska riksdagsbeslut är det yttersta syftet med trafikpolitiken att bibehålla och utveckla välfärden. Detta måste även i nästa beslut vara det yttersta målet. Kommunikationsfrågorna är viktiga för varje regions utvecklingsmöjligheter, men Norrbottens län intar en särställning på grund av geografiskt läge och extrema avstånd. Bristfälliga kommunikationslösningar bidrar i allra högsta grad till att försvåra regional och lokal utveckling i Norrbotten.

Landstinget stöder de förslag som förs fram i delbetänkandet om ett ökat regionalt inflytande i trafikplaneringen. Det ger goda möjligheter för att kunna fatta effektiva, miljöanpassade och väl förankrade beslut bland regionala och lokala aktörer.

De ökade skillnaderna mellan Sveriges regioner är alarmerande och för att klyftorna ska minska måste de regionala konsekvenserna finnas med i alla beslutsunderlag. Detta gäller inom kommunikationssektorn såväl som inom andra sektorer.

#### Infrastrukturen

Norrbottens län bidrar med höga produktionsvärden som är en tillgång för hela landet. För att dessa värden ska kunna säkerställas samt möjligheter finnas för en regional utveckling måste näringslivet ha tillgång till ett väl fungerande transportsystem.

I begreppet väl fungerande transportsystem är samordningen mellan olika transportsätt av avgörande betydelse. Därför är det förvånande att utredningen visar ett sådant ringa intresse för systemlösningar, både inom Sverige och med angränsande områden. För landet och länet viktiga transportslag som flyg och sjöfart, har endast behandlats mycket översiktligt i delbetänkandet.

#### Vägåtgärder

De årligt förekommande bärighetsbegränsningarna och långvariga avstängningarna i det allmänna vägnätet orsakar stora ekonomiska problem för de

norrbottniska företagen. Landstinget stöder därför förslaget om att öka insatserna för drift och underhåll. Kommitténs förslag kan medverka till att förhindra kapitalförstörelse i det befintliga vägnätet.

Eftersom inga medel finns planerade för nya väginvesteringar i Norrbotten måste landstinget påpeka att det naturligtvis finns investeringar som är nödvändiga på grund av förändringar i Norrbotten även om dessa behov är begränsade till ett mindre antal specifika projekt.

#### Järnvägsåtgärder

Närmare 60 procent av landets godstrafikarbete på järnvägen sker i norra Sverige. Trots detta finns det allvarliga brister inom området.

Stambanan är en viktig pulsåder för godstrafiken, men tyvärr försvåras verksamheten allvarligt av bristande kapacitet. Främst är det mellan Vännäs och Långsele som det brådskar med en upprustning. På stambanan genom övre Norrland är tågvikten begränsade till 900 ton, vilket är 500 ton under de södra delarnas begränsning. Tillsammans med bristen på mötesspår utgör det ett allvarligt problem.

Ett annat exempel är Haparandabanan som redan idag har stor betydelse för godstrafiken. Det finns dock potential för ytterligare utveckling genom utvecklat handelsutbyte inom Barentsregionen. Landstinget anser därför att en ny Haparandabana tillsammans med anordningar för spårviddsväxling är en angelägen investering.

Malmbanan spelar en avgörande roll för Sveriges järnmalmsrörelse. Genom en höjning av axellasten till 30 ton kan en effektivare godshantering komma till stånd, vilket är av yttersta vikt för Norrbottens näringsliv. Landstinget anser att sådana investeringar ska genomföras.

Botniabanan är ett fantasieggande och spännande projekt under förutsättning att banan binder samman hela norrlandskusten ända upp till Haparanda. En utbyggnad av banan skulle få stor betydelse för person- och godstrafiken. Den avgörande frågan är om åtgärden är samhällsekonomiskt rimlig. Därför är det mycket olyckligt att Botniabaneutredningen ändrat förutsättningarna för bedömning av lönsamheten.

Landstinget anser att ett beslut om Botniabanan måste omfatta en bana ända upp till Haparanda och finansiering av denna. Med tanke på behoven av en modernare järnväg till Haparanda och spårviddsväxling för utökad trafik inom Barentsregionen, så bör den delen av investeringen - som under alla omständigheter måste genomföras - påbörjas redan tidigt i projektet.

#### Övriga kommunikationslösningar

Som tidigare nämnts har delbetänkandet endast tagit med investeringar i järnvägar och vägar i övervägandena. Ett sådant angreppssätt försvårar en samlad bedömning av hur investeringarna ska prioriteras. För att få helhetssynen över kommunikationssidan måste de möjligheter som ligger i flyg, sjöfart, kollektivtrafik, terminalfunktioner samt informationsteknologi tas med i bedömningen.

Flyget intar på grund av landets stora avstånd en särställning när det gäller Norrbottens långväga persontrafik. Avregleringen av inrikesflyget har för-

sämrat för regionalflyget. Förändringen har orsakat instabilitet och undermåliga kommunikationer i form av höga priser och dåliga avgångstider. Eftersom flygbiljettens pris täcker både flygbolagets kostnader för trafiken och Luftfartsverkets kostnader för infrastrukturen bär de norrländska flygresenärerna ett högre ansvar för de verkliga kostnaderna än t ex en tågresenär i södra Sverige. Staten måste vidta åtgärder för att säkerställa ett rimligt fungerande regionalflyg i Norrland.

Samtidigt som staten har ett ekonomiskt ansvar för en stor del av landets flygplatser finns det kommuner i Norrbotten som själva får ansvara ekonomiskt för sina flygplatser. Dessa är viktiga tillgångar i Norrbottens regionalflyg. Staten måste vidga sitt ansvar för dessa flygplatser som är viktiga för effektiva persontransporter i länet.

### Miljömålet

Ett ambitiöst miljömål har lagts upp i riktlinjerna, bl a ska koldioxidutsläppen minska kraftigt. Landstinget anser att den höjning av bensinskatten som aviseras är en framkomlig väg. Det viktiga är dock att ett län som har ett stort bilberoende, på grund av att transportalternativ saknas, kompenseras.

Bilberoendet visas bland annat av att länet har 472 personbilar per 1 000 invånare jämfört med rikets 411. Ytterligare en indikator på beroendet av bilen visar kombinationen av ett glest allmänt kommunikationsnät och befolkningens avstånd till service. Över 12 procent av Norrbottens befolkning har mer än tio kilometer till postservice, vilket kan jämföras med rikets 6 procent.

En höjd koldioxidskatt får inte försvåra möjligheten att bo och verka i glesbygd där människor har långa avstånd till arbete och service. Någon form av kompensation är nödvändig för att denna åtgärd ska kunna accepteras.

För att uppnå miljömålen är det dessutom viktigt att man får en samordning av transporter och en väl fungerande kollektivtrafik. I delbetänkandet behandlas kollektivtrafiken endast i ringa omfattning. Landstinget förutsätter därför att den behandlas utförligt i slutbetänkandet.

## Beslut

*Yttrande enligt beredningens förslag avges.*

### Särskilt yttrande

Av Lars Spolander (m):

Utredningens förslag att, årsvis i tjugotvå år, höja koldioxidskatten kan enligt vår mening inte accepteras, i synnerhet inte här i Norrbotten med våra långa avstånd och vårt stora beroende av bilen som enda realistiska transportmedel.

Vad gäller miljömålet ger en höjning av bensinpriset med 10 öre per år plus inflation, fram till år 2020 ingen effekt alls i Norrbotten. Däremot vet vi med mycket stor säkerhet att den, vad gäller norrbottningarnas rese- och levnads-kostnader, kommer att ge mycket skadliga effekter.

På sikt kommer dessa upprepade skattehöjningar att leda till att landsbygden blir helt avfolkad.

## § 141

# Yttrande över delrapport om akuta patienthänvisningar och ledning av akuta sjuktransporter

Dnr 889-96

## Ärendebeskrivning

Försvarmakten (högkvarteret) har gett landstinget tillfälle att yttra sig över delrapporten, som utarbetats av Försvarmakten i samverkan med Socialstyrelsen. Inom Försvarmakten pågår sedan några år tillbaka utvecklingen av ett helt nytt datorstött ledningssystem (projekt ORION). Ett av delprojekten utvecklar en ny metodik för sjukvårdsledning i krig. I den nu aktuella delrapporten behandlas akuta patienthänvisningar och ledning av akuta sjuktransporter.

Yttrandet ska vara Försvarmakten tillhanda före den 15 september 1996. Eftersom nästa sammanträde med fullmäktige infaller vid en senare tidpunkt är det styrelsen som avger landstingets yttrande.

## Beredningens förslag

Följande yttrande avges:

Landstinget delar uppfattningen att det är angeläget att sjukvårdsledningen inför katastrofer och ett eventuellt krig utvecklas, bland annat genom att utnyttja ny informationsteknik.

Landstinget ansluter sig till förslaget att funktionen SOS Alarm borde kunna utvidgas till att även motta och komplettera beställningar av akuta patienthänvisningar samt utgöra sjuktransportledning för både den civila och militära organisationen.

Vidare delar landstinget utredningens uppfattning att sjukvårdshuvudmannen givetvis måste ha ett väl fungerande ledningssystem vid katastrofer och i krig. Däremot ställer sig landstinget tveksamt till förslaget att skapa en ledningsfunktion kallad Sjukvårdshuvudmannens katastrofmedicinska ledningsorganisation (SKLO). Enligt förslaget skulle denna funktion "vid katastrofer samordna sjukvårdshuvudmannens samlade sjukvårdsresurser och samverka med andra sjukvårdshuvudmän och myndigheter". I kris och krig skulle SKLO samgrupperas med den militära sjukvårdsledningen och utgöra den civila sjukvårdsledningen på den lägre regionala nivån.

Landstinget vill erinra om att det i fred finns lokala katastrofkommittéer som regelbundet övas och som svarar för sådana insatser vid mer begränsade fredskatastrofer av det slag som då och då inträffar i fredssamhället. Vid större och mer betydande katastrofer finns inom landstinget en central ledningsgrupp som i samverkan med andra myndigheter har motsvarande länsövergripande funktion. Att därutöver tillskapa ytterligare ett organ kan enligt

landstingets uppfattning bidra till förvirring och knappast bidra till att effektivisera landstingets sjukvårdsledning inför katastrof och krig.

Självfallet inser landstinget nödvändigheten av att vid vissa större katastrofer - liksom självfallet i krig - säkerställa att tillräcklig katastrofmedicinsk kompetens och kunskap finns representerad på olika organisatoriska nivåer. Landstinget kan dock inte ansluta sig till förslaget om att den skisserade "Sjukvårdshuvudmannens katastrofmedicinska ledningsorganisation" tillika skulle utgöra den civila sjukvårdsledningen på lägre regional nivå.

### **Beslut**

*Yttrande enligt beredningens förslag avges.*

## **§ 142**

# **Begäran om korrigeringsav sparbetinget för primärvårdsnämnden i Boden**

Dnr 863-96

### **Ärendebeskrivning**

Landstingsfullmäktige beslutade under 1995 att ålägga vissa förvaltningar ett sparbeting om 1,5 procent av budget baserat på 1994 års landstingsbidrag. För primärvårdsnämnden i Boden skulle detta innebära ett sparbeting om 812,5 tkr per år, totalt ca 2,5 mkr för treårsperioden. I direktiven för Landstingsplan 1996 anges beloppen till 1 mkr per år, totalt 3 mkr.

Primärvårdsnämnden Boden, § 10-96, begär att landstingsstyrelsen korrigerar det totala sparbetinget till 2,5 mkr för perioden 1997 till 1999.

### **Beredningens förslag**

Framställningen hänskjuts till arbetet med Landstingsplan 1997.

### **Beslut**

*Beredningens förslag bifalls.*

## § 143

### **Avskrivning av fordring hos Landstingsfastigheter**

Dnr 919-96

#### **Ärendebeskrivning**

Enligt fullmäktiges regler beslutar respektive direktion/nämnd om avskrivning av fordringar. Beslut om avskrivningar överstigande 10 tkr per person eller 50 tkr per företag ska dock beslutas av landstingsstyrelsen.

Landstingsfastigheter redovisar fordring på 16 240:20 kr för en löneskuld från 1992. Ärendet har varit föremål för inkassoåtgärder, men inga utmättningsbara tillgångar finns. Personen avled 1995.

#### **Försörjningsnämndens förslag, § 40-96**

Fordringen på 16 240:20 kr avskrivs.

#### **Beredningens förslag**

Enligt försörjningsnämndens förslag.

#### **Beslut**

*Försörjningsnämndens förslag bifalls.*

## § 144

### **Landstingsgemensam finansiering av platser för tandläkarnas specialiseringstjänstgöring**

Dnr 852-96

#### **Ärendebeskrivning**

Landstingsförbundets styrelse beslutade i mars 1995 att tandläkarnas specialiseringstjänstgöring (ST) skulle finansieras gemensamt av landstingen. Varje landstings ersättning till utbildningen beräknades utifrån dess invånarantal.

Tandvårdsnämnden yttrade sig över förslaget till nytt finansieringssystem vid sitt sammanträde den 16 februari 1995 (dnr 1655-94).

Landstingsförbundets samordningsgrupp för tandläkares specialiserings-tjänstgöring gör årligen en bedömning av behovet av antal ST-platser och föreslår lokalisering. Gruppen gör sin planering efter hörande av landstingen och Socialstyrelsen.



Landstingsförbundets styrelse har vid sammanträde den 26 april 1996 beslutat rekommendera landstingen att för perioden 1 juli 1996 till 30 juni 1997 utbetala ersättning till tandläkares specialiseringstjänstgöring enligt de regler och belopp som framgår av bilaga 1 till förbundscirkulär A 96:29. För Norrbottens del innebär det 396 tkr.

Tandvårdsnämnden, § 13-96, anhåller att landstingsstyrelsen antar förbundsrekommendationen.

### **Beredningens förslag**

Rekommendationen antas.

### **Beslut**

*Beredningens förslag bifalls.*

## **§ 145**

# **Överenskommelse mellan staten och Landstingsförbundet om hälso- och sjukvård för asylsökande m fl**

Dnr 931-96

### **Ärendebeskrivning**

Riksdagen har beslutat att ansvaret för asylsökandes hälso- och sjukvård ska övergå från Statens invandrarverk till landstingen.

Staten kompenserar landstingen med en schabloniserad ersättning med visst belopp per asylsökande samt i vissa fall ersättning för kostnadskrävande vård. Överenskommelse har träffats mellan staten och Landstingsförbundet.

Landstingsförbundets styrelse rekommenderar landstingen att ansluta sig till överenskommelsen.

### **Beredningens förslag**

Rekommendationen antas.

### **Beslut**

*Beredningens förslag bifalls.*

## § 146

# 1996 års överenskommelse om ersättning och beställning vid Norrlands Universitetssjukhus

Dnr 482-96

## Ärendebeskrivning

Samverkansnämnden beslöt vid sammanträde den 14 mars 1996, § 3, att rekommendera regionlandstingen att godkänna 1996 års överenskommelse i de delar som gäller utveckling, ersättning för anhöriga vid patienthotellet och den regionala prislistan för 1996. Samtidigt uppdrogs åt nämndens presidium att slutföra förhandlingarna om ersättning och beställning vid Norrlands Universitetssjukhus (NUS).

Samverkansnämndens presidium har slutfört förhandlingarna och rekommenderar regionlandstingen att godkänna även de delar av 1996 års överenskommelse som gäller ersättning och beställning vid NUS.

Ekonomiskt innebär överenskommelsen att priset för vården ökar med sex procent vid oförändrad volym. Detta kan jämföras med den uppräkningsökning på tre procent som gjorts i förvaltningarnas budgetramar i Landstingsplan 1996. Därutöver ingår en särskild ersättning till NUS på totalt fem mkr, varav Norrbottens del är drygt två mkr. Härtill kommer ränta fr o m den 1 juli.

Avtalet innebär vidare att de fyra regionlandstingen gemensamt ska pröva förutsättningar för kostnadsminskningar genom vissa gemensamma åtgärder:

- Översyn av det gemensamma avtalet för regional samverkan kopplade till kommande förändringar i det s k riksavtalet.
- Regional samverkan inom den telemedicinska utvecklingen.
- Gemensam läkemedelsupphandling.
- Vissa andra gemensamma frågor som utreds (samordnad helikopterorganisation, förutsättningar för gemensam sjukhusjournal samt dimensionering och resurser för grundutbildning av läkare).

## Beredningens förslag

- 1 Överenskommelsen godkänns.
- 2 Den särskilda ersättningen på 2 015 400 kr anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.
- 3 Ingen särskild kompensation utgår till förvaltningarna för beräknade kostnader utöver redan fastställd ramuppräkningsökning.

## Beslut

*Beredningens förslag bifalls.*

## § 147

# Verksamhetsbidrag till föreningen Parkinson Norrland

Dnr 869-96

### Ärendebeskrivning

Parkinson Norrland är en sektion av Svenska Parkinsonförbundet. Verksamhetsområdet sträcker sig från Kiruna i norr till Gävle i söder. Styrelsen är sammansatt av personer från Norr- och Västerbotten och har sin administration i Piteå.

Lokala grupper bildas när medlemsantalet ligger runt 20 - 30 medlemmar på en ort. Idag finns lokala grupper i Piteå, Skellefteå, Umeå och Sundsvall. I höst bildas en grupp i Luleå. Dessutom finns det lokala kontaktpersoner på nio platser i Norrbotten med uppgift att sprida information och starta samtalsgrupper med patienter och anhöriga.

Föreningen har påbörjat en utbildning av Parkinsoninformatörer och de ger kontinuerligt ut tidningen Parkinson-informatören. Luleå sjukhus och Björkskatans vårdcentral har startat cirklar för sin personal med föreningens material som grund.

Föreningen satsar aktivt på egenvård. Med bättre kunskap om sin sjukdom och om kroppens sätt att reagera ska patienten bli duktigare på att klara sig själv. Föreningen har utvecklat ett rörlighetsschema som ska ta fram individens aktuella status och vara till hjälp i behandlingsarbetet. Patienten kan med hjälp av detta följa upp sin situation och ge ett bättre underlag till läkaren för eventuella förändringar i dosering mm.

I slutet av augusti anordnar föreningen en kombinerad utbildnings- och friskvårdsvecka. Den syftar till att få patienter och anhöriga att bli mer medvetna och framför allt upptäcka att de kan göra mycket, men att det går lite långsammare.

Parkinson Norrland söker ett verksamhetsbidrag för 1996 på 10 000 kr.

### Beredningens yttrande och förslag

Landstingsstyrelsen ger bidrag till länsorganisationer som kompletterar landstingets verksamhet. Parkinson Norrland håller på att bygga upp en verksamhet med ett innehåll som kompletterar landstingets verksamhet. Beredningen föreslår landstingsstyrelsen att fatta följande beslut:

- 1 Föreningen beviljas ett startbidrag för 1996 på 10 000 kr.
- 2 Pengarna anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

### Beslut

*Beredningens förslag bifalls.*

## § 148

# Landstingsstyrelsens rapport

Dnr 17-96

## Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen lämnar följande rapport till landstingsfullmäktige den 26 september 1996:

### Sunderbyprojektet

Såväl projektering som byggproduktion framskrider i enlighet med upprättad tidsplan. En samordnad organisation på såväl lednings- som verksamhetsnivå har byggts upp mellan Luleå-Boden och Sunderbyförvaltningarna.

Minark inredningsarkitekter AB som anlits för vissa delar av projekteringen har gått i konkurs. NAB har dock anställt två av företagets inredningsarkitekter för att de ska kunna delta i slutförandet av uppdraget med inredning, textilier och skyltning m m.

MAF Arkitektkontor AB har överfört verksamheten till ett nytt aktiebolag för att underlätta ett utökad personaläggande.

### Brandskydd

Landstingsstyrelsen fattade den 29 februari 1996 beslut om utökad sprinkling av Sunderby sjukhus, för att uppnå största möjliga flexibilitet vid framtida förändringar av sjukhuset. Den 23 maj 1996 informerades styrelsen om Luleå kommuns planer på att inte bygga en brandstation i Sunderbyn, vilket medför ett antal åtgärder på sjukhuset av brandskyddsteknisk karaktär som Luleå kommun helt svarar för.

Kommunen har påtagit sig projekteringskostnaden för stigarledningar, varför detta inte är ett hinder för att hålla tidsplanen.

### Arbetsplatsolycka

I samband med gjutning av bjälklag onsdagen den 17 juli rasade detta ned på underliggande bjälklag. För att underlätta förståelsen för vad som hände i samband med den i massmedia återrapporterade arbetsplatsolyckan måste styrelsen först ge en kort principbeskrivning av vad som menas med ett bjälklag.

Fribärande stålbalkar, ihåliga, läggs upp på pelare och väggar med ett centrumavstånd av ca 7,2 meter. Mellan balkarna, på dessas flänsar, läggs sedan fribärande prefabricerade betongelement med en bredd av 2,4 meter och en tjocklek av 150 mm. Ovanpå detta platsgjuts minst 120 mm betong, varvid även balken fylls med betong. Där fläktrum ska placeras gjuts 150 mm. Efter pågjutning samverkar stålbalken med betong och blir därmed styvare.

Onsdagen den 17 juli påbörjade gjutning av bjälklaget över andra våningen i byggnad 105, d v s psykiatribyggnaden. När bjälklaget nästan var färdigt, knäcktes ena balken över pelarstödet och bjälklaget började rasa. I samband härmed drogs balken loss från vägginsättningen och övriga delar av bjälklaget ramlade ner. Underliggande bjälklag (som var helt färdigt) tog emot den ned-

fallna lasten utan att knäckas trots den betydande överlast det har fått på sig (ca 70 ton). Vissa sprickor uppkom dock på undersidan av bjälklaget.

Platsombudet kontaktade omgående projektchefen, som avbröt sin semester och infann sig på byggarbetsplatsen samma dag. Dagen efter olyckan deltog förvaltningsledningen i en ingående diskussion om vidare åtgärder på byggarbetsplatsen. Även om det handlar om en arbetsplatsolycka, som ska handläggas av PEAB, har förvaltningen haft fullständig information om händelseutvecklingen.

Redan en vecka efter olyckan utarbetades en rapport, gemensam för alla berörda parter, om orsaker till olyckan samt beslut om åtgärder. Dokumentets innehåll var i korthet följande:

- Alla parter är överens om att balkarna (två) har varit underdimensionerade för de laster som de varit utsatta för.
- Knäckningen över pelarna kan bero på att balken har fyra slitsar i livet just över stödet, vilket gör balken något svagare där.
- Vid den aktuella gjutningen var pågjutningen större än tidigare eftersom det är ett bjälklag under fläktrum (tyngdbelastning).
- Denna gång påbörjades gjutningen i mittfacket och inte vid en vägg som tidigare (gjutningsordning).

Denna inringning av möjliga orsaker är endast avsedd som beslutsunderlag för att vidta rätta åtgärder för fortsatt produktion. Utredning pågår om vilken den verkliga orsaken är, och därmed också om ansvarsfrågan.

De åtgärder som vidtas för fortsatt produktion är:

- Ej levererade balkar förses med förstärkningsplåt över stöd. Dessutom ska slitsarna för bultar i balkliv minskas i storlek.
- Levererade men ej monterade balkar ska förses även de med förstärkningsplåt.
- Redan monterade och tillverkade balkar ska vid gjutning stämpas.
- Leverantören ska göra en kompletterande anvisning om gjutordningen.

De beslutade åtgärderna har därefter kompletterats genom med en förändrad balkkonstruktion, samtidigt som levererade men ej monterade balkar byts ut. Som en ytterligare säkerhetsåtgärd förstärks samtliga redan gjutna bjälklag.

#### **Inventarier/utrustning**

MR-utrustningen som styrelsen tidigare fattat beslut om är nu upphandlad för leverans under september till Luleå sjukhus.

#### **Säkerhet vid utbetalning av förskott**

Landstingsfullmäktige har fastställt att förskottsbetalning får förekomma vid stora investeringar, exempelvis i medicinsk-teknisk utrustning eller i samband med byggnadsinvesteringar. Utbetalning av förskott får endast ske om landstinget fått bankgaranti på belopp motsvarande förskottsbeloppet exklusive mervärdesskatt. Annan garanti som bedöms likvärdig får dock godkännas av landstingsstyrelsen.

För att ge landstinget en god säkerhet för förskott på den rörliga kostnaden, vilket samtidigt minskar kostnaderna för landstinget, har styrelsen godkänt en uppgörelse med generalentreprenören om att underentreprenörs bankgaranti alternativt koncernborgen pantförskrivs av PEAB Nord AB till förmån för landstinget. Som ytterligare säkerhet utfärdar samtidigt moderbolaget PEAB en koncernborgen. Därmed får landstinget en både god och billig säkerhet för sina förskott.

I samband med upphandlingen av MR-utrustningen till Luleå sjukhus har en koncernborgen från Siemens Beteiligungen AG accepterats som säkerhet för ett förskott till Siemens-Elementa AB.

## Utvecklingen av den privata vårdverksamheten under 1994 och 1995

### Utbetald ersättning och antal besök

Av tabellen framgår hur den utbetalda ersättningen och antalet besök för privata vårdgivare utvecklats mellan 1990 och 1995.

År	Läkare		Sjukgymnaster		Totalt
	Utbetald ersättning	Antal besök	Utbetald ersättning	Antal besök	Utbetald ersättning
1990	7 831 000	30 112	14 104 000	128 921	21 935 000
1991	19 462 000	68 012	18 015 000	157 731	37 477 000
1992	24 962 000	81 659	20 278 000	168 737	45 240 000
1993	23 886 000	84 187	18 436 000	158 651	42 322 000
1994	31 676 000	86 273	24 517 000	166 328	56 193 000
1995	37 271 000	100 788	31 499 000	183 232	68 770 000
Procentuell ökning mellan 1994 och 1995					
	17,7	16,8	28,5	10,2	22,4

Den utbetalda ersättningen redovisas brutto, d v s exklusive statsbidrag (momskompensation).

Den 1 juli 1994 förändrades läkarvårdstaxan och kostnaderna för i stort sett samma antal besök som första halvåret 1994 steg med hela 48 procent. Volymen sjönk något trots nyetableringarna (åtta stycken som startat verksamhet) och detta kan ha sin orsak i den förändrade taxan - läkarna behövde inte producera samma volym som tidigare för att få ut sin ersättning.

Under första halvåret 1995 steg kostnaderna med 11 procent och besöksvolymen med 23 procent jämfört med första halvåret 1994. Jämförs helåret 1994 och 1995 ökade kostnaderna med nästan 18 procent och besöken med knappt 17 procent.

Till viss del beror ökningen av besök på att de nya läkarna hunnit etablera sig ordentligt och på så sätt ökat på siffrorna. Framst är det läkare kopplade till företagshälsovården som står för ökningen.

För sjukgymnasterna ökade kostnaderna under första halvåret 1995 med 54 procent och besöken med knappt 3 procent jämfört med första halvåret 1994. För helåret 1995 ökade kostnaderna med drygt 28 procent och besöken med 10 procent jämfört med 1994.

Kostnaderna har således ökat mer än produktionen, särskilt vad avser sjukgymnasterna. Det är styrelsens förhoppning är att den särskilda utredning som regeringen tillsatt för att se över läkar- och sjukgymnasttaxorna ska leda till en sänkning av landstingets kostnader för den privata vården och att förhållandet mellan landstinget och de privata läkarna och sjukgymnasterna framgent ska regleras via avtal.

Arbete pågår att ta fram ett underlag för bedömning av hur den privata vårdverksamheten ska påverka de offentliga resurserna inom respektive område.

### Information från förtroendenämnden för perioden 1 januari - 30 april 1996

Förtroendenämnden har tagit i bruk ett nytt datasystem för registrering av patientkontakter. Systemet innehåller ett antal fasta rapporter på tre olika nivåer: Länet, förvaltning och den enskilda kliniken.

På riksnivå pågår en diskussion för att utforma ett system som möjliggör jämförelser mellan olika landsting. I norra regionen har landstingen i Västerbotten och Västernorrland anslutit sig till samma system som Norrbotten.

Nämnden kommer att återföra information vid tre tillfällen under året, efter månaderna 4, 8 och 12. Rapporteringen sker till landstingsstyrelsen, förvaltningscheferna och berörda chefsöverläkare.

Nedanstående tabell redovisar antalet ärenden. En patientkontakt blir registrerad som ärende när kansliet vidtar en åtgärd, t ex tar kontakt med en vårdgivare och begär ett yttrande. Om ett samtal med en patient inte leder till någon åtgärd från kansliets sida, sätter detta samtal inte något spår i statistiken. Patienten kanske vill prata av sig eller få svar på en fråga och är nöjd med detta.

Antalet ärenden utgör cirka en tredjedel av det totala antalet patientkontakter. Under perioden har 138 ärenden registrerats, varav 120 har anknytning till någon av landstingets förvaltningar.

Kontaktorsak	Förvaltning								Summa
	L/B	GE	KX	KA	PE	PL	PB	TN	
Bemötande	5	1	1	0	0	1	0	0	8
Ekonomi	3	0	1	0	1	0	0	2	7
Information	3	0	1	0	0	0	0	0	4
Juridik	4	1	1	0	4	0	0	0	10
Medicinsk behandling	31	7	3	4	11	3	2	5	66
Omvårdnad	1	0	0	1	0	0	0	0	2
Organisation/rutiner	7	1	0	0	1	0	0	1	10
Övrigt	6	3	0	1	1	1	0	1	13
<b>Summa</b>	<b>60</b>	<b>13</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>18</b>	<b>5</b>	<b>2</b>	<b>9</b>	<b>120</b>

Under perioden har dessutom 76 anställda kontaktat förtroendenämndens kansli för samtal.

#### Kontaktorsaker

*Bemötande:* Patienten upplever sig kränkande bemött, som t ex att inte blir trodd, inte bli lyssnad på, att bli ”snorkigt” bemött, att få klä skott för interna problem i vården. Siffrorna visar endast ärenden där bemötandet är den hu-

vudsakliga orsaken till kontakten med förtroendenämnden. I de övriga sju kontaktorsakerna döljer sig ofta bemötande, men detta syns inte i statistiken eftersom ett ärende endast registreras under en kontaktorsak.

*Ekonomi:* Patienterna har synpunkter på avgifter, sjukresor och debitering.

*Information:* Handlar om utebliven eller felaktig information.

*Juridik:* Här handlar det om sekretess- och journalfrågor. Rutiner kring journalhantering. Lång väntan på journalkopior. Vägran att få kopior.

*Medicinsk behandling:* Här kan det t ex handla om synpunkter på behandling, komplikationer efter behandling, diagnosfrågor.

*Omvårdnad:* Handlar om bristande tillsyn.

*Organisation/rutiner:* Handlar t ex om oskälig väntetid, slussad runt i vården, synpunkter på remisser och kallelser, tillgänglighet.

*Övrigt:* Kan t ex handla om att patienten vill ha hjälp till vård.

## Delårsrapport januari - april 1996

Landstingets verksamhetsplanering ska vara kontinuerlig och sammanhållen. Den består av målformulering, resursfördelning, uppföljning och utvärdering. I den årliga landstingsplanen fastställer landstingsfullmäktige mål och resurser för landstinget samt ramar för verksamheterna. I begreppet ramar inryms såväl krav och riktlinjer som ekonomiska ramar.

Landstingsstyrelsen har landstingsfullmäktiges uppdrag att ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de mål och ramar som landstingsfullmäktige har bestämt, samt enligt gällande lagar och författningar.

Uppföljningen av de ekonomiska ramarna sker i form av delårsrapporter som redovisas i juni, oktober och december. Rapporterna innehåller prognoser över förvaltningarnas ekonomiska resultat i förhållande till budget.

Den första prognosen för året pekar på att koncernens intäkter kommer att överstiga kostnaderna med 56 mkr. Det är 25 mkr bättre än budgeterat.

## Avskrivning av lån till folkhögskolorna

Landstinget beviljade åren 1958 - 1974 lån till folkhögskolorna för investeringar och underhåll av byggnader. Folkhögskolorna lämnade in teckningar som säkerhet för lånen, men de flesta är enligt tidigare beslut återlämnade.

I Landstingsplan 1996 förutsätts att lånen ska nedskrivas. Fullmäktige har dessutom i direktiven för 1997 lagt fast att landstingets representation i folkhögskolorna (styrelseledamöter och revisorer jämte ersättare) ska upphöra i och med utgången av 1996.

Lånen ligger idag som långfristiga fordringar utan amorterings- eller räntekrav i landstingets balansräkning enligt nedan:

Folkhögskola	Lån per 1995-12-31 (kr)
Sunderby folkhögskola	6 513 303,68
Kalix folkhögskola	4 046 400,00
Framnäs folkhögskola	4 341 478,84



Pitedalens folkhögskola	1 761 285,22
Tornedalens folkhögskola	3 162 732,00
Malmfältens folkhögskola	2 713 912,50
Samernas folkhögskola	589 286,82
<b>Summa</b>	<b>23 128 399,06</b>

Landstingsstyrelsen beslutade den 19 juni 1996 att dessa lån avskrivs och att återstående inteckningar återlämnas till berörda folkhögskolor.

## **Yttrande över betänkandet (SOU 1996:69) Kompetens och kapital - om statligt stöd till företag**

Näringsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som avgetts av företagsstödsutredningen. Utredningens uppdrag har varit att:

- Genomföra en översyn av de statliga stöden inom närings-, arbetsmarknads- och regionalpolitiken till främst små och medelstora företag.
- Redovisa vilka stöd som finns och beräkna statens kostnader för dem.
- Sammanställa de erfarenheter och kunskaper som finns om stöden och dess effekter.
- Överväga sådana förändringar av de nuvarande stöden som behövs för att stöden bättre ska kunna bidra till ökad uthållig tillväxt.

Yttrandet skulle vara departementet tillhanda senast den 22 juli 1996. Eftersom nästa sammanträde med fullmäktige inföll vid en senare tidpunkt är det styrelsen som haft att avge landstingets yttrande. Styrelsen uppdrog den 19 juni 1996 till ordförande att avge yttrandet.

Ordföranden har avgett följande yttrande:

### **Sammanfattning**

- 1 De ökande regionala skillnaderna ger inte utrymme för besparingar inom regionalpolitiken.
- 2 Norrbottens läns landsting är inte främmande till att ompröva de nedsatta arbetsgivaravgifterna. Detta ska dock inte göras i besparingssyfte, utan för att i så fall överföra resurser till andra regionalpolitiska insatser.
- 3 De nya partnerskap som växer fram ute i länen är mycket underskattade i utredningen och därigenom saknas mycket av kommunernas och landstingens engagemang i näringsfrågorna. Detta samt utredningens förslag att ge NUTEK en utökad roll präglas av en centralistisk syn som landstinget är mycket kritisk till. Regional och lokal utveckling måste skapas genom effektiv samverkan på regional och lokal nivå.
- 4 Norrbottens läns landsting ställer sig mycket tveksam till förslaget om utvidgningen av stödområdena, eftersom den lilla regionalpolitiken riskerar att minska sin relativa styrka i en tid då de regionala klyftorna ökar. Dessutom talar mycket för att Norrlands inland kräver särskilt kraftfulla regionalpolitiska stödsystem.

- 5 Utredningens förslag omfattar endast mycket måttliga förändringar av den förda politiken. Samtidigt har utredningen anlagt ett mycket administrativt perspektiv där egentliga analyser av förslagen och dess effekter saknas. Det är dock bra att utredningen har uppmärksammat transportstödet positiva effekter, eftersom stödet är en för Norrland viktig del av regionalpolitiken.

### **Ökade regionala klyftor**

Under ett antal år har den samlade politiken eller den ”stora regionalpolitiken” resulterat i ökade regionala klyftor. Skattereformerna, de statliga besparingarna samt många avregleringarna har lett till ökade regionala skillnader. Det nya skatteutjämningsystemet kommer naturligtvis att skärpa dessa ytterligare.

Därför är det mycket anmärkningsvärt att utredningen går in och förstärker dessa klyftor, bl a genom att lägga sina besparingarna inom den lilla regionalpolitiken. Man måste istället vända utvecklingen bort från ökade regionala skillnader, vilket innebär att det inte finns något utrymme för besparingar inom den lilla regionalpolitiken. Erfarenheterna av utvecklingen sedan slutet av 80-talet understryker vikten av att den samlade politikens regionala effekter måste utvärderas noggrant, liksom att staten ständigt redovisar olika förslags regionala konsekvenser som en del i det samlade beslutsunderlag som föreläggs regering och riksdag.

### **Aktörer och organisationer**

Utredningen säger sig vilja ha ett ökat regionalt inflytande för att näringslivspolitikerna ska kunna tillvarata de regionala och lokala förutsättningarna på ett bättre sätt. Utredningen motsäger sig själv när det gäller denna fråga, eftersom man i sitt förslag ger NUTEK en utökad roll, bl a genom ökade resurser. Detta görs samtidigt som en minskning av de regionalpolitiska anslagen föreslås. Norrbottens läns landsting är mot bakgrund av de ökade regionala skillnaderna inom landet mycket kritisk mot utredningens prioritering.

Även det faktum att utredningen missat betydelsen av de nya partnerskap som växer fram i länen är anmärkningsvärt. I Norrbottens län, som ligger långt framme i dessa frågor, är partnerskapets betydelse stor i dagsläget och är på tillväxt. Att utredningen missat partnerskapets betydelse innebär också att stora delar av både kommunernas och landstingens engagemang för näringslivets små- och medelstora företag har förbisetts. I de allra flesta kommuner finns en viktig kommunal struktur för att ge hjälp och stöd till företagen. Norrbottens läns landsting är engagerad, förutom hos ALMI Företagspartner, även inom t ex turism, medicinsk teknik och vidareförädling av träprodukter.

Även arbetet med EUs strukturfonder pekar i samma riktning. Erfarenheten visar redan att det krävs ett betydande engagemang från kommuner och landsting för att klara den nödvändiga medfinansieringen i olika EU-projekt.

### **Områdesindelningen**

Utredningens förslag om utvidgning av stödområdena innebär att den lilla regionalpolitikens styrka relativt sett kommer att minska, vilket innebär att de områden med största behoven kommer att förlora mest. Utredningens förslag innebär exempelvis att Östersund kommer att ha rätt till samma stöd som

Lapplands glesbygd. Ett sådant förslag förefaller inte rimligt, eftersom förutsättningarna mellan olika områden inom stödområde A kommer att skilja sig mycket mellan varandra.

Förslaget om utvidgningen av stödområdena kommer tillsammans med utredningens förslag om besparingar inom den lilla regionalpolitiken att slå hårt i de områden som är i största behovet av stöd. Det finns en påtaglig risk för att de minskade resurserna kommer att fördelas på ett samhällsekonomiskt ineffektivt sätt.

Det faktum att utredningens förslag har sitt ursprung i ett rent administrativt synsätt samtidigt som utredningen inte innehåller några analyserande underlag gör att Norrbottens läns landsting avvisar förslaget.

### **Stödsystemet**

Det nuvarande floran av olika sorters stöd till företagen är omfattande samtidigt som det finns ett stort antal aktiva aktörer inom näringslivsfrågorna. Detta gör att utbudet av hjälp är svåröverskådligt för den enskilda företagaren. Norrbottens läns landsting anser dock att en viss mängd olika stöd är oundvikligt om man ska kunna konstruera ett stödsystem som ska kunna ge Norrbottens företag liknande villkor som landets övriga företagare. För att de olika stöden ska vara tillgängliga för de enskilda företagarna är det mycket viktigt att informationen fungerar väl samt att främst kommuner och ALMI ger företagen effektivt stöd för att uppmärksamma möjliga stödinsatser.

Norrbottens läns landsting är inte främmande för en omprövning av de nedsatta arbetsgivaravgifterna. En omprövning ska dock inte ske i besparings-syfte, eftersom de berörda områdena behöver stöd för att utjämna andra nackdelar. Tanken bakom en omprövning bör istället vara att se om resurserna kan användas på ett effektivare sätt inom regionalpolitiken.

Det är bra att utredningen har uppmärksammat transportstödet positiva effekter. Detta stöd är nämligen en viktig beståndsdel för att kunna utjämna de regionala klyftorna.

När det gäller de näringspolitiska stöden är det viktigt att en kontinuerlig och snabb utvärdering sker av de olika stöden. Det måste också finnas en beredskap för att snabbt göra förändringar för att få ett optimalt utnyttjande av stöden. Samtidigt måste ett avvägande gentemot företagens behov av fasta spelregler göras.

### **Kritik mot utredningen.**

Överhuvudtaget är det svårt att från regionalt håll överblicka konsekvenserna av de förändringar av stöden som föreslås. Det hade vara önskvärt att utredningen fått mer tid på sig att göra fler egna utredningar/utvärderingar samt även fått möjligheter till viss försöksverksamhet.

I utredningen saknas nya grepp för att ge företagen större möjligheter till tillväxt. Nedskrivningar av studielån samt hjälp till medföljande skulle kunna vara intressanta för de områden som har problem att rekrytera specialkompetens. En försöksverksamhet eller noggrannare utredning kring dessa, eller andra nydanande grepp, borde ha genomförts.

## Uppföljning av operationsvolymen inom ortopedin

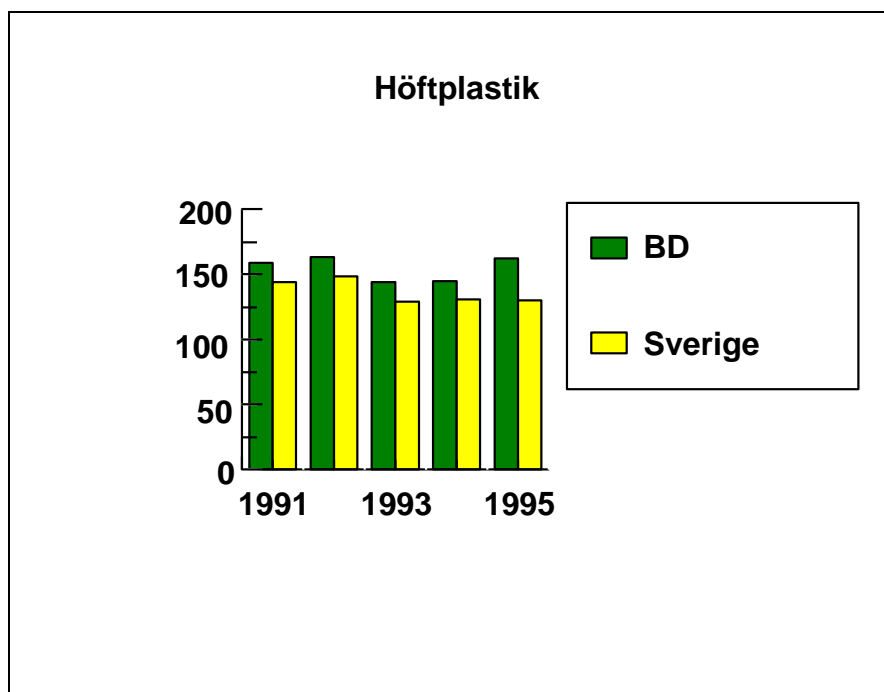
### Operationsfrekvens för höft- och knäledsplastik

Landstingsstyrelsen gav den 7 september 1995 landstingsdirektören i uppdrag att återkomma med en redovisning av operationsvolymen per invånare i Norrbotten jämfört med riket vad gäller höft- och knäledsplastik.

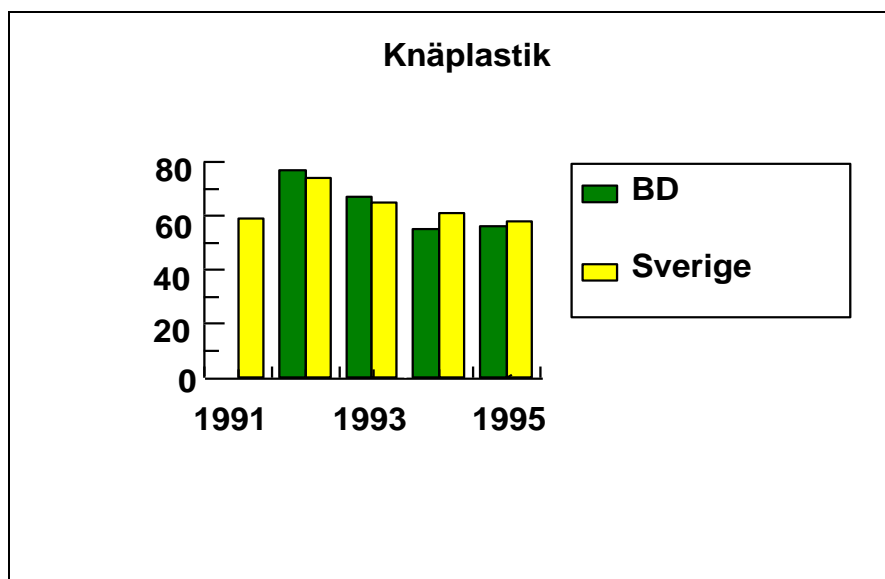
Chefsöverläkare Jack Lysholm har, baserat på eget tillgängligt material vad avser uppföljning av vårdgarantin, gjort en sammanställning av antalet faktiskt utförda höft- respektive knäplastiker.

Av följande bilder framgår att Norrbotten under hela den studerade perioden (1991-1995) ligger något över riksgenomsnittet vad gäller operationsfrekvens per 100 000 invånare för höftplastiker. Bilden vad gäller knäplastiker är mer splittrad. Norrbotten ligger något över riksgenomsnittet 1992 och 1993 samt något under riksgenomsnittet 1991, 1994 och 1995. Avvikelsena är dock små. Materialet är inte åldersstandardiserat. Eftersom Norrbotten har en relativt ung befolkning skulle en åldersstandardisering sannolikt ge en relativt sett högre operationsfrekvens för Norrbotten för såväl knä- som höftplastiker.

**Bild 1: Operationsfrekvens per 100 000 invånare; höftplastiker**



**Bild 2: Operationsfrekvens per 100 000 invånare; knäplastiker**



Av statistiken framgår också att antalet höftplastiker under perioden 1991 - 1995 legat relativt konstant strax över eller något under 400 operationer per år. Ifråga om knäplastiker har variationen varit något större; åren 1991, 1994 och 1995 genomfördes knappt 150 operationer varje år medan antalet operationer var betydligt större 1993 och framförallt 1992 (drygt 200).

Även om operationsfrekvensen totalt sett varit förhållandevis konstant är variationen vad gäller antalet patienter på väntelista betydande.

Antalet patienter på väntelistan per 100 000 invånare låg i januari 1996 i nivå med riksgenomsnittet. Under de senaste två åren har annars väntelistan varit något längre i Norrbotten än riksgenomsnittet.

### Uppföljning av vårdgarantin

Förvaltningarna har redovisat antal väntande och väntetider för de diagnoser som omfattas av vårdgarantin per den 1 juni 1996.

#### Kranskärlsutredning

Förvaltning	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	130	12

Ingen förändring av läget jämfört med årsskiftet.

#### Total ledplastik i höftled

Förvaltning	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
	Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	40	19	4	>30
Gällivare	30	24-32	2	
Piteå	2	12	3	20-70
Kalix	16	24	1	36

Väntetiden ligger genomgående över vårdgarantins krav på högst tre månader, undantaget Piteå älvdals sjukhus. Antalet patienter har dock minskat något,

vilket bl a kan bero på att patienterna inte vill bli opererade alldeles före sommaren, utan väntar till efter.

#### Total ledplastik i knäled

Förvaltning	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
	Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	43	26	5	>50
Gällivare	21	24-32		

Ingen av förvaltningarna klarar vårdgarantins väntetidskrav. Antalet patienter har dock minskat något, vilket bl a kan bero på att patienterna inte vill bli opererade alldeles före sommaren, utan väntar till efter.

#### Gråstarr

Förvaltning	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
	Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	43	>12		
Gällivare	20	10-12	114	ca 30
Piteå	24	8	80	30

Luleå-Boden klarar inte vårdgarantin p g a ett långt operationsuppehåll under sommaren och har patienter på väntelista i Piteå.

#### Gallsten

Förvaltning	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	57	16-24
Gällivare	8	12-14
Kiruna	10	15-17
Piteå	16	14-21
Kalix	11	12-14

#### Ljumskråck

Förvaltning	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	57	16-24
Gällivare	22	24-32
Kiruna	10	15-17
Piteå	11	18->
Kalix	7	8

#### Godartad prostataförstoring

Förvaltning	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	21	16
Gällivare	9	12-16
Kiruna	12	14-16
Piteå	11	13-34
Kalix	5	14

Väntetiderna har blivit längre under första halvåret, framförallt i Kiruna och Kalix.

#### Urininkontinens hos kvinnor

Förvaltning	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	43	32
Gällivare	4	1-4
Piteå	0	0
Kalix	8	6

Den långa väntetiden i Luleå-Boden beror bl a på att man använder sig av en ny operationsmetod som f n endast en doktor behärskar. Genom att de flesta patienterna vill bli opererade med denna metod ökar väntetiden.

#### Prolaps (framfall)

Förvaltning	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	47	24
Gällivare	27	4
Piteå	0	0
Kalix	3	6

#### Utprovning av hörapparat

Förvaltning	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
	Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Boden		Klarar garantin		Klarar garantin
Luleå		Klarar garantin		Klarar garantin
Gällivare	12	14	91	32
Kiruna	8	12	60	40
Piteå		Klarar garantin		Klarar garantin
Kalix		Klarar garantin		Klarar garantin

#### Sammanfattande kommentar

Väntetiderna för diagnoserna ledplastik i höft- och knäled är genomgående längst. Alla sjukhus, undantaget Piteå, överskrider vårdgarantins gräns för längsta väntetid på tre månader. Även för patienter med diagnoserna ljumsck-bråck, gallsten och prostataförstoring är väntetiderna förhållandevis långa.

Sjukhusen i Luleå-Boden redovisar väntetider över vårdgarantin för alla diagnoser utom kranskärletsutredning och utprovning av hörapparat.

Antalet väntande och väntetider kommer att följas upp igen per den 1 september och redovisas till styrelsen vid sammanträdet den 31 oktober.

### Rapport från arbetet i AER

Den resolution om Barentsregionen som Norrbotten har utarbetat antogs av AERs styrelse i slutet av juni. Tidigare har denna resolution antagits av AERs kommitté V. Styrelsens godkännande innebär att AER nu har ställt sig bakom resolutionens krav och att organisationen ska driva frågorna. Som ett led i detta åtagande har resolutionen bl a skickats till EUs institutioner. I resolutionen poängteras Barentsregionens styrkor och problem. Samtidigt kräver den att EU ska behandla Barentsområdet med samma prioritet som övriga områden som gränsar till EU.

#### Kommitté V

Kommitté V möttes 13 - 14 juni i Exeter, England. Från Norrbotten deltog Leif Hjalmarsson (s) och Kenneth Backgård (ns) samt Louise Hagström som medföljande tjänsteman.

Under mötets första dag skedde en sedvanlig avrapportering från de olika arbetsgrupperna. Tillsammans med East Sussex, England, presenterade Norrbotten Turism- och miljögruppens arbete. Bland annat diskuterades det om arbetsgruppens slutrapport skulle innehålla en deklARATION som Europas reg-

ioner ska ställa sig bakom. Denna AER-grupp kommer att slutföra sitt arbete under november månad.

Under AER-mötet diskuterade flera stora europeiska frågor. En av dessa frågor var EMUs inverkan på regionernas situation. Bland annat efterfrågades undersökningar på hur regionerna skulle påverkas. Som ett resultat av diskussionen beslöt mötet att sätta upp en arbetsgrupp kring denna fråga.

Ytterligare ett viktigt diskussionsämne var strukturfondernas framtid. Inför den översyn som kommer att göras av strukturfonderna ansåg kommitté V att det är viktigt att de regionala synpunkterna inarbetas på ett tidigt stadium. Även när det gäller denna fråga bildades en arbetsgrupp.

Under mötet i övrigt antogs ett antal resolutioner som bl a berörde ISO-standards samt EU-kommissionens Auto-oil programe.

#### **Kommitté IV**

Kommitté IV genomförde sitt tredje möte i Östersund den 26 april. Sexton regioner var representerade. Från Norrbotten deltog Kenneth Backgård (ns) samt Caj Skoglund som medföljande tjänsteman.

Arbetet inom kommitté IV bedrivs inom ramen för fyra arbetsgrupper:

- Olycksfallsförbyggande arbete (arbetsgrupp I).
- Äldrevård (arbetsgrupp II).
- Vård över nationsgränser (arbetsgrupp III).
- Utveckling av sjukhussektorn (arbetsgrupp IV).

Resultatet av en enkät rörande olycksfallsförebyggande insatser redovisades. Hälften av de 19 regioner som besvarat enkäten angav att olycksfallsförebyggande insatser är ett regionalt ansvar. För de övriga faller ansvaret antingen på nationell nivå eller på kommunnivå. Notabelt är att ingen av de regioner från centrala Östeuropa som besvarade enkäten redovisade vem som har ansvaret för olycksfallsförebyggande insatser.

Vidare konstateras att det är stor skillnad i kompetens inom området mellan regionerna. Efter diskussion beslutade kommitté IV att regionen Uusimaa (Finland) kommer att ta initiativ för att utarbeta ett förslag till europeiskt program för att förebygga olyckor framförallt bland äldre, baserat på regionala insatser. Vidare uppdrogs åt Västmanlands läns landsting att till nästa kommittémöte redovisa fem konkreta förslag till fortsatta insatser på regional nivå.

Arbetsgrupp II redovisade resultatet av en enkätundersökning angående regionernas roll i fråga om socialtjänst. Bland annat noterades att det - trots en rad likheter - var stor skillnad mellan regionerna vad gäller ansvaret för sociala frågor. En arbetsgrupp ledd av regionen Bedfordshire (England) kommer att utarbeta förslag till fortsatta insatser.

Arbetsgrupp IV - med Norrbotten som rapportör - redovisade förslag till genomförande av ett arbetsseminarium, som kommer att arrangeras i Timisoara den 10-11 september 1996. Syftet är att utbyta erfarenheter av gemensamma problem etc i frågan om sambanden mellan sjukhusvård, primärvård och socialtjänst.



## Statistik om Norrbottens län

Landstinget har som ett led i sitt regionala utvecklingsarbete tagit fram en statistiksamling som har publicerats i bokform. Samlingen kommer dessutom att finnas tillgänglig i elektronisk form både i landstingets informationsbank och på länets gemensamma internet-sidor "Norrbotten Direkt".

Arbetet med statistiken har skett i samarbete mellan Landstingsförbundets projekt "Regionala utvecklingsstrategier" samt landstingen i Norrbotten, Gävleborg och Östergötland. En bok har arbetats fram för vardera län.

Den huvudsakliga målgruppen för statistiksamlingen är landstingets politiker och andra inom Norrbotten som har nytta av en länsöversikt. Den publicerade boken har distribuerats till ett stort antal aktörer. Utskickslistan omfattar bl a Norrbottens riksdagsledamöter, landstingets förvaltningar och stiftelser samt länets skolor, bibliotek, partidistrikt, kommuner och länsstyrelse.

Utgångspunkten för arbetet med statistiksamlingen är att statistiken på ett lättillgängligt sätt ska ge fakta om och perspektiv på Norrbottens län. Ambitionen att statistiken ska vara lättläst har bl a resulterat i läsanvisningar, diagram i form av kartor samt sammanfattande bilder som på några sidor ger en kortfattad översikt av länet.

## Statusrapport om informations- och ADB-säkerhet

Landstingets kansli genomför och dokumenterar på styrelsens uppdrag årliga säkerhetsrevisioner. Årets statusrapport är upprättad med stöd av konsult och tillsammans med företrädare för förvaltningarna. Underlaget utgörs av enkäter och intervjuer. Vidare har oanmälda besiktningar och kontroller genomförts för att bl a verifiera de svar som getts via enkäter och intervjuer.

Sammanfattningsvis visar genomförda kontroller och besiktningar att landstinget i huvudsak bedöms ha god kontroll över informationssäkerheten och väl i nivå med andra liknande organisationer i landet.

Rapporten visar på att åtgärder för att mildra effekterna vid avbrott orsakade i den fysiska miljön bör ske genom att:

- Upprätta avbrottsplaner/katastrofplaner.
- Skärpa kraven på lösenordets konstruktion.
- Begränsa antalet tillåtna inloggningsförsök.
- Förbättra åtkomstskyddet för pappersjournaler.
- Förbättra sekretessen vid telefaxöverföring.

Dessutom visar rapporten på brister i förutsättningarna för förvaltningarnas säkerhetsansvariga och påtalar att landstinget saknar säkerhetschef.

Statusrapporten kommer att i detalj gås igenom med förvaltningarnas företrädare i säkerhetsfrågor. Syftet är att genom olika åtgärder förbättra säkerheten inom de områden och punkter som brister finns. I det arbetet ingår att göra en avvägning mellan förebyggande åtgärder och risk.

Rapporten visar också på brister i organisation och styrning av säkerhetsarbetet. I direktiven för Landstingsplan 1997 finns mål och beskrivning av hur

det fortsatta säkerhetsarbetet för all informationsbehandling ska bedrivas, vilka avvägningar som ska göras, organisation och ansvar. Inom ramen för kansliets arbetsplan har en systemplan för informationssäkerheten antagits. Den anger på ett tydligt sätt hur det fortsatta säkerhetsarbetet ska organiseras, det lokala ansvaret samt att säkerhetsklassning och säkerhetsavstämning ska ske av landstingsgemensamma och lokala ADB-system. En systemledare för det fortsatta säkerhetsarbetet har också utsetts.

## **Yttrande över delbetänkandet (SOU1996:26) Ny kurs i trafikpolitiken**

Delbetänkandet, som avgetts av Kommunikationskommittén, har gått ut på remiss från Kommunikationsdepartementet. De landsting som fått möjlighet att yttra sig är Stockholms läns landsting, Bohuslandstinget, Landstinget Kristianstads län samt Malmöhus läns landsting.

Delbetänkandet innehåller vissa förslag av allmänt intresse för landstingen. Det fanns därför skäl för landstinget att avge en s k spontanremiss. Eftersom nästa sammanträde med fullmäktige av tidsskäl inte kunde avvaktas har styrelsen avgett landstingets yttrande enligt följande:

### **Sammanfattning**

- Goda kommunikationer är en grundläggande förutsättning för regional utveckling, tillväxt och välförhållanden.
- Landstinget stöder ett ökat regionalt inflytande i trafikplaneringen.
- De regionala konsekvenserna måste utredas noggrant i alla trafikpolitiska beslut.
- Landstinget stöder förslaget om ökade insatser för drift och underhåll på vägar. Medel måste dessutom avsättas för länets väginvesteringar.
- Järnvägens bannät är otillräckligt för Norrbottens behov. Åtgärder för höjningar av bärighet och axeltryck samt ökad mötesspårskapacitet måste till.
- Åtgärder måste vidtas för att säkerställa ett rimligt fungerande regionalflyg i Norrland.
- En höjd koldioxidskatt får inte försvåra möjligheten att bo och verka i glesbygd där människor har långa avstånd till arbete och service.

### **Inledning**

Under 90-talet har de regionala klyftorna ökat. Skattereformerna, besparingarna och beslutet om ett nytt skatteutjämningsystem har ökat de regionalekonomiska skillnaderna. Detta kommer naturligtvis att påverka regionernas förmåga att skapa ökad sysselsättning och ekonomisk tillväxt. Länet har drabbats hårt av dessa ökande skillnader. Vi tvingas nu konstatera att länet, trots en hög ursprunglig nivå, har den högsta ökningen av arbetslösheten.

Enligt 1988 års trafikpolitiska riksdagsbeslut är det yttersta syftet med trafikpolitiken att bibehålla och utveckla välfärden. Detta måste även i nästa beslut vara det yttersta målet. Kommunikationsfrågorna är viktiga för varje regions utvecklingsmöjligheter, men Norrbottens län intar en särställning på grund av

geografiskt läge och extrema avstånd. Bristfälliga kommunikationslösningar bidrar i allra högsta grad till att försvåra regional och lokal utveckling i Norrbotten.

Landstinget stöder de förslag som förs fram i delbetänkandet om ett ökat regionalt inflytande i trafikplaneringen. Det ger goda möjligheter för att kunna fatta effektiva, miljöanpassade och väl förankrade beslut bland regionala och lokala aktörer.

De ökade skillnaderna mellan Sveriges regioner är alarmerande och för att klyftorna ska minska måste de regionala konsekvenserna finnas med i alla beslutsunderlag. Detta gäller inom kommunikationssektorn såväl som inom andra sektorer.

### **Infrastrukturen**

Norrbottens län bidrar med höga produktionsvärden som är en tillgång för hela landet. För att dessa värden ska kunna säkerställas samt möjligheter finnas för en regional utveckling måste näringslivet ha tillgång till ett väl fungerande transportsystem.

I begreppet väl fungerande transportsystem är samordningen mellan olika transportsätt av avgörande betydelse. Därför är det förvånande att utredningen visar ett sådant ringa intresse för systemlösningar, både inom Sverige och med angränsande områden. För landet och länet viktiga transportslag som flyg och sjöfart, har endast behandlats mycket översiktligt i delbetänkandet.

### **Vägåtgärder**

De årligt förekommande bärighetsbegränsningarna och långvariga avstängningarna i det allmänna vägnätet orsakar stora ekonomiska problem för de norrbottniska företagen. Landstinget stöder därför förslaget om att öka insatserna för drift och underhåll. Kommitténs förslag kan medverka till att förhindra kapitalförstörelse i det befintliga vägnätet.

Eftersom inga medel finns planerade för nya väginvesteringar i Norrbotten måste landstinget påpeka att det naturligtvis finns investeringar som är nödvändiga på grund av förändringar i Norrbotten även om dessa behov är begränsade till ett mindre antal specifika projekt.

### **Järnvägsåtgärder**

Närmare 60 procent av landets godstrafikarbete på järnvägen sker i norra Sverige. Trots detta finns det allvarliga brister inom området.

Stambanan är en viktig pulsåder för godstrafiken, men tyvärr försvåras verksamheten allvarligt av bristande kapacitet. Främst är det mellan Vännäs och Långsele som det brådskar med en upprustning. På stambanan genom övre Norrland är tågvikten begränsade till 900 ton, vilket är 500 ton under de södra delarnas begränsning. Tillsammans med bristen på mötesspår utgör det ett allvarligt problem.

Ett annat exempel är Haparandabanan som redan idag har stor betydelse för godstrafiken. Det finns dock potential för ytterligare utveckling genom utvecklat handelsutbyte inom Barentsregionen. Landstinget anser därför att en ny Haparandabana tillsammans med anordningar för spårvidsväxling är en angelägen investering.

Malmbanan spelar en avgörande roll för Sveriges järnmalmströrelse. Genom en höjning av axellasten till 30 ton kan en effektivare godshantering komma till stånd, vilket är av yttersta vikt för Norrbottens näringsliv. Landstinget anser att sådana investeringar ska genomföras.

Botniabanan är ett fantasieggande och spännande projekt under förutsättning att banan binder samman hela norrlandskusten ända upp till Haparanda. En utbyggnad av banan skulle få stor betydelse för person- och godstrafiken. Den avgörande frågan är om åtgärden är samhällsekonomiskt rimlig. Därför är det mycket olyckligt att Botniabaneutredningen ändrat förutsättningarna för bedömning av lönsamheten.

Landstinget anser att ett beslut om Botniabanan måste omfatta en bana ända upp till Haparanda och finansiering av denna. Med tanke på behoven av en modernare järnväg till Haparanda och spårviddsväxling för utökad trafik inom Barentsregionen, så bör den delen av investeringen - som under alla omständigheter måste genomföras - påbörjas redan tidigt i projektet.

### **Övriga kommunikationslösningar**

Som tidigare nämnts har delbetänkandet endast tagit med investeringar i järnvägar och vägar i övervägandena. Ett sådant angreppssätt försvårar en samlad bedömning av hur investeringarna ska prioriteras. För att få helhetssynen över kommunikationssidan måste de möjligheter som ligger i flyg, sjöfart, kollektivtrafik, terminalfunktioner samt informationsteknologi tas med i bedömningen.

Flyget intar på grund av landets stora avstånd en särställning när det gäller Norrbottens långväga persontrafik. Avregleringen av inrikesflyget har försämrats för regionalflyget. Förändringen har orsakat instabilitet och undermåliga kommunikationer i form av höga priser och dåliga avgångstider. Eftersom flygbiljettens pris täcker både flygbolagets kostnader för trafiken och Luftfartsverkets kostnader för infrastrukturen bär de norrländska flygresenärerna ett högre ansvar för de verkliga kostnaderna än t ex en tågresenär i södra Sverige. Staten måste vidta åtgärder för att säkerställa ett rimligt fungerande regionalflyg i Norrland.

Samtidigt som staten har ett ekonomiskt ansvar för en stor del av landets flygplatser finns det kommuner i Norrbotten som själva får ansvara ekonomiskt för sina flygplatser. Dessa är viktiga tillgångar i Norrbottens regionalflyg. Staten måste vidga sitt ansvar för dessa flygplatser som är viktiga för effektiva persontransporter i länet.

### **Miljömålet**

Ett ambitiöst miljömål har lagts upp i riktlinjerna, bl a ska koldioxidutsläppen minska kraftigt. Landstinget anser att den höjning av bensinskatten som aviseras är en framkomlig väg. Det viktiga är dock att ett län som har ett stort bilberoende, på grund av att transportalternativ saknas, kompenseras.

Bilberoendet visas bland annat av att länet har 472 personbilar per 1 000 invånare jämfört med rikets 411. Ytterligare en indikator på beroendet av bilen visar kombinationen av ett glest allmänt kommunikationsnät och befolkningens avstånd till service. Över 12 procent av Norrbottens befolkning har mer än tio kilometer till postservice, vilket kan jämföras med rikets 6 procent.

En höjd koldioxidskatt får inte försvåra möjligheten att bo och verka i glesbygd där människor har långa avstånd till arbete och service. Någon form av kompensation är nödvändig för att denna åtgärd ska kunna accepteras.

För att uppnå miljömålen är det dessutom viktigt att man får en samordning av transporter och en väl fungerande kollektivtrafik. I delbetänkandet behandlas kollektivtrafiken endast i ringa omfattning. Landstinget förutsätter därför att den behandlas utförligt i slutbetänkandet.

## **Yttrande över delrapport om akuta patienthänvisningar och ledning av akuta sjuktransporter**

Försvarsmakten (högkvarteret) har gett landstinget tillfälle att yttra sig över delrapporten, som utarbetats av Försvarsmakten i samverkan med Socialstyrelsen. Inom Försvarsmakten pågår sedan några år tillbaka utvecklingen av ett helt nytt datorstött ledningssystem (projekt ORION). Ett av delprojekten utvecklar en ny metodik för sjukvårdsledning i krig. I den nu aktuella delrapporten behandlas akuta patienthänvisningar och ledning av akuta sjuktransporter.

Yttrandet ska vara Försvarsmakten tillhanda före den 15 september 1996. Eftersom nästa sammanträde med fullmäktige infaller vid en senare tidpunkt har styrelsen avgett landstingets yttrande enligt följande:

Landstinget delar uppfattningen att det är angeläget att sjukvårdsledningen inför katastrofer och ett eventuellt krig utvecklas, bland annat genom att utnyttja ny informationsteknik.

Landstinget ansluter sig till förslaget att funktionen SOS Alarm borde kunna utvidgas till att även motta och komplettera beställningar av akuta patienthänvisningar samt utgöra sjuktransportledning för både den civila och militära organisationen.

Vidare delar landstinget utredningens uppfattning att sjukvårdshuvudmannen givetvis måste ha ett väl fungerande ledningssystem vid katastrofer och i krig. Däremot ställer sig landstinget tveksamt till förslaget att skapa en ledningsfunktion kallad Sjukvårdshuvudmannens katastrofmedicinska ledningsorganisation (SKLO). Enligt förslaget skulle denna funktion "vid katastrofer samordna sjukvårdshuvudmannens samlade sjukvårdsresurser och samverka med andra sjukvårdshuvudmän och myndigheter". I kris och krig skulle SKLO samgrupperas med den militära sjukvårdsledningen och utgöra den civila sjukvårdsledningen på den lägre regionala nivån.

Landstinget vill erinra om att det i fred finns lokala katastrofkommittéer som regelbundet övas och som svarar för sådana insatser vid mer begränsade fredskatastrofer av det slag som då och då inträffar i fredssamhället. Vid större och mer betydande katastrofer finns inom landstinget en central ledningsgrupp som i samverkan med andra myndigheter har motsvarande länsövergripande funktion. Att därutöver tillskapa ytterligare ett organ kan enligt landstingets uppfattning bidra till förvirring och knappast bidra till att effektivisera landstingets sjukvårdsledning inför katastrof och krig.

Självfallet inser landstinget nödvändigheten av att vid vissa större katastrofer - liksom självfallet i krig - säkerställa att tillräcklig katastrofmedicinsk kom-

petens och kunskap finns representerad på olika organisatoriska nivåer. Landstinget kan dock inte ansluta sig till förslaget om att den skisserade "Sjukvårdshuvudmannens katastrofmedicinska ledningsorganisation" tillika skulle utgöra den civila sjukvårdsledningen på lägre regional nivå.

## **Revisionsrapport: Granskning av årsredovisning 1995**

Komrev har på revisorernas uppdrag granskat landstingets årsredovisning. Följande synpunkter har framkommit:

- Granskningen av landstingets årsredovisning visar att den i allt väsentligt uppfyller kraven enligt redovisningsreglementet och kommunallagen.
- Alla förvaltningar avger lokal årsredovisning utom landstingsstyrelsen. Med tanke på den omfattande verksamhet som ligger inom landstingsstyrelsens ansvarsområde bör även landstingsstyrelsen avge en årsredovisning.
- Det finns gemensamma principer för inventering av förråd förutom för personalbutiker och värdet av djur och material på Grans och Kalix naturbruksskolor.
- Redovisningen av investeringar/ombyggnationer av anläggningstillgångar hos Landstingsfastigheter bör förbättras.

Med anledning av revisionsrapporten har utbildningsförvaltningen fått i uppdrag att föreslå principer för djur- och materialredovisningen inför bokslut 1996. Principerna för personalbutikerna läggs fast i anvisningarna till bokslut 1996. Dessutom har försörjningsnämnden initierat en genomgång av redovisningen hos Landstingsfastigheter, dvs principer och dokumentation ska klargöras.

Landstingsstyrelsen är mottagare av de lokala årsredovisningarna och ansvarar för framtagandet av landstingets årsredovisning. I landstingets årsredovisning summeras förvaltningarnas verksamhet med styrelsens egen verksamhet. Något behov av en lokal årsredovisning för styrelsen föreligger således inte.

## **Motioner under beredning**

Följande motioner är under beredning:

<b>Motion (motionär)</b>	<b>Handläggning</b>
Motion 9/96 om upphandling av "grön el" (c-gruppen)	Försörjningsnämnden 1996-09-11 Styrelsen 1996-10-31 Fullmäktige 1996-11-20—21
Motion 10/96 om matinköp inom landstinget (v-gruppen)	Försörjningsnämnden 1996-09-11 Styrelsen 1996-10-31 Fullmäktige 1996-11-20—21
Motion 11/96 om höjd åldersgräns för vuxenbiljett inom Länsstrafiken (v-gruppen)	Styrelsen 1996-10-31 Fullmäktige 1996-11-20—21
Motion 12/96 om ungdomsarbetslöshet kontra hög medelålder hos landstingets personal (v-gruppen)	Styrelsen 1996-10-31 Fullmäktige 1996-11-20—21

## **Remissyttranden**

Följande handläggning är planerad för inkomna remisser:

Yttrandet avser (yttrande till)	Yttrande senast	Handläggning
Förslag till europeisk och svensk förstandard för uttryck för mätresultat inom kliniska vetenskaper (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1996-08-23	Inget yttrande avges
Förslag till europeisk och svensk förstandard för ramverk för hälso- och sjukvårdsinformatik (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1996-09-02	Inget yttrande avges
Ett för den svenska hälso- och sjukvården gemensamt och entydigt termsystem (Spri)	1996-09-18	Kansliet avger yttrande
Betänkandet (SOU 1996:102) Utbildning i teckenspråk för föräldrar till döva barn (Utbildningsdepartementet)	1996-11-01	Styrelsen 1996-10-31
Betänkandet (SOU 1996:27) En strategi för kunskapslyft och livslångt lärande (Utbildningsdepartementet)	1996-11-01	Styrelsen 1996-10-31

## Beslut

Landstingsstyrelsens rapport till fullmäktige:

*Enligt beredningens förslag.*

## § 149

# Revisionsberättelse för samverkansnämnden och dess kansli 1995

Dnr 884-96

## Ärendebeskrivning

Landstingets revisorer i Västerbotten har granskat bokslutet för samverkansnämnden i norra sjukvårdsregionen och dess kansli och tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas för samtliga förtroendevalda i samverkansnämnden för 1995 års verksamhet.

Samverkansnämnden beslöt den 22 maj 1996 (§ 24) att överlämna revisorerens berättelse till regionlandstingen för ställningstagande samt att rekommendera regionlandstingen att godkänna att 1995 års överskott på 19 053:70 kronor balanseras i ny räkning 1996.

## Beredningens förslag

- 1 Samtliga förtroendevalda i samverkansnämnden beviljas ansvarsfrihet för 1995 års verksamhet.
- 2 Samverkansnämndens förslag om att 1995 års överskott balanseras i ny räkning godkänns.

## **Beslut**

*Beredningens förslag bifalls.*

### **Anteckning**

Karl-Gunnar Holmqvist (s), Ebbe Resin (s), Rune Grankvist (s), Nils Sundberg (ns) och Kenneth Backgård (ns) deltar inte i och är inte närvarande vid handläggningen av ärendet, under vilket sammanträdet leds av Roger Granberg (s).



# Bilaga

## 1

### Delegationsbeslut inom Sunderbyprojektet

Projektchefens beslut enligt särskild förteckning (dnr 5-96).

## 2

### Övriga delegationsbeslut

Ordföranden har:

- Gett förbundsjuristen Ulf Palm, eller den han sätter i sitt ställe, fullmakt att föra landstingets talan i mål T 628-96 vid Luleå tingsrätt (dnr 907-96).
- Beslutat att som humanitärt bistånd skänka överbliven utrustning till ett sjukhus i Warszawa (dnr 24-96).
- På styrelsens uppdrag, § 114-96, avgett yttrande till Näringsdepartementet över betänkandet (SOU 1996:69) Kompetens och kapital - om statligt stöd till företag (dnr 781-96).
- Utfärdat rättegångsfullmakt för Justitia inkassobevakning AB (dnr 994-96).

Vice ordföranden har på styrelsens uppdrag, § 90-96, fördelat statsbidrag för utveckling av primärvården till projekt i Piteå sjukvårdsdistrikt (dnr 195-96).

Landstingsdirektören har:

- Träffat avtal med Klas Tunbrå om tillsvidareanställning inom landstinget med tidsbegränsat förordnande som avdelningschef vid kansliet under tiden 1 juni 1996 t o m 31 maj 2000 (dnr 21-96).
- Träffat avtal med Mai-Britt Forsberg om tillsvidareanställning inom landstinget med tidsbegränsat förordnande som rektor vid Vårdhögskolan i Boden under tiden 15 juli 1996 till 15 juli 1999 (dnr 21-96).
- Träffat avtal med Stig Andersson om tillsvidareanställning inom landstinget samt om förordnande som förvaltningschef vid utbildningsförvaltningen och säkerhetsansvarig i landstinget under tiden 1 juli 1996 t o m 30 juni 1999 (dnr 21-96).
- På styrelsens uppdrag, § 112-96, förlängt avtalet med Pite Larm & Tele-tjänst AB om beställningscentral för sjukresor t o m 31 december 1997 (dnr 1611-95).

Personaldirektören har:

- I löneöversynsförhandlingar för 1996 träffat avtal med de fackliga organisationerna (dnr 12-96).
- Träffat lokalt LAS-avtal med de fackliga organisationerna (dnr 12-96).

Ekonomidirektören har:

- Antagit Landstingsförbundets rekommendation, cirkulär A 96:43, om justering av avtalet mellan Landstingsförbundet och Apoteksbolaget AB om läkemedelsleveranser till sjukvårdsinrättningar (dnr 929-96).
- Beslutat om förvaltningsvis fördelning av delar av 1996 års centralt budgeterade medel för löneökningar (tilläggsanslag 2, dnr 1001-96).

Hälso- och sjukvårdsdirektören har beslutat i ärendena 20 - 23/96 om tillfälliga vikariat för privata vårdgivare m m (dnr 10-96).

### 3

## Protokoll

Utbildningsnämnden	1996-05-22
Primärvårdsnämnden i Boden	1996-05-31
Kirunadirektionen	1996-06-10
Kalixdirektionen	1996-06-13
Försörjningsnämnden	1996-06-19

### 4

## Övrigt

Hälso- och sjukvårdsdirektören har avgett yttrande till Socialstyrelsen över rapporten Larmoperatörer med sjukvårdsuppgifter - arbetsuppgifter, krav på kompetens, kvalitet, uppföljning, tillsyn (dnr 761-96).

Motion antagen av SRF Norrbottens representantskap om att ledarhundar ska få följa sina förare på alla sjukvårdsinrättningar i Norrbotten (dnr 915-96).

Uttalande från Reumatikerförbundet om nödvändiga hjälpmedel för reumatiker (dnr 942-96).